

GRUPA KAPITAŁOWA APS ENERGIA

**ROCZNY RAPORT FINANSOWY
ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU**

WYBRANE DANE FINANSOWE

Dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego	w tys. PLN		w tys. EUR	
	01.01 -31.12.2017	01.01 -31.12.2016	01.01 -31.12.2017	01.01 -31.12.2016
	Przychody ze sprzedaży	95 765	83 471	22 561
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	-725	4 244	-171	970
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	-1 848	3 475	-435	794
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	-2 893	2 512	-682	574
Zysk (strata) netto	-2 893	2 512	-682	574
Zysk (strata) netto podmiotu dominującego	-2 893	2 512	-682	574
Suma dochodów całkowitych	-3 308	3 634	-779	830
Suma dochodów całkowitych przypadająca na podmiot dominujący	-3 308	3 634	-779	830
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	475	-3 337	112	-763
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-2 909	-17 269	-685	-3 947
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	5 374	7 668	1 266	1 752
Przepływy pieniężne netto razem	2 940	-12 938	693	-2 957
Liczba akcji (w szt.)	28 185 494	28 185 494	28 185 494	28 185 494
Podstawowy zysk (strata) netto na jedną akcję (w PLN/EUR)	-0,10	0,09	-0,02	0,02
Rozwodniony zysk (strata) netto na jedną akcję (w PLN/EUR)	-0,10	0,09	-0,02	0,02
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa trwałe	42 781	42 068	10 257	9 509
Aktywa obrotowe	46 462	48 857	11 140	11 044
Aktywa razem	89 243	90 925	21 397	20 553
Zobowiązania długoterminowe	10 393	10 291	2 492	2 326
Zobowiązania krótkoterminowe	38 770	36 683	9 295	8 292
Kapitały własne akcjonariuszy jednostki dominującej	40 080	43 951	9 609	9 935
Kapitały własne	40 080	43 951	9 609	9 935

Pozycje skonsolidowanego sprawozdania z zysków i strat i innych całkowitych dochodów oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych zostały przeliczone według kursu EUR/PLN, stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski (NBP) na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu obrotowego.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej zostały przeliczone według średniego kursu EUR/PLN obowiązującego na koniec danego okresu obrotowego, ustalonego przez NBP.

Średnie kursy wymiany złotego w stosunku do euro ustalone przez NBP	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Średni kurs w okresie	4,2447	4,3757
Kurs na koniec okresu	4,1709	4,424

Spis treści

WYBRANE DANE FINANSOWE	2
I. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE.....	6
<i>SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW I STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW</i>	<i>6</i>
<i>SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ</i>	<i>7</i>
<i>SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM.....</i>	<i>9</i>
<i>SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH</i>	<i>10</i>
1. Informacje ogólne	11
2. Zmiany w strukturze Grupy w ciągu okresu, w tym wynikające z połączenia jednostek, przejęcia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności	13
3. Zasady sporządzania i prezentacji	13
4. Zasady rachunkowości	14
5. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie mają zastosowania	14
6. Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów	15
7. Zmiany wartości szacunkowych kwot, które były prezentowane w poprzednich okresach bieżącego roku obrotowego, lub zmiany wartości szacunkowych prezentowane w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres	25
8. Zasady konsolidacji	27
9. Zastosowane kursy walut	28
10. Zmiana danych prezentowanych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych, zmiana zasad rachunkowości oraz korekty błędów	29
INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	30
<i>Nota 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY</i>	<i>30</i>
<i>Nota 2. SEGMENTY OPERACYJNE</i>	<i>30</i>
<i>Nota 3. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ</i>	<i>32</i>
<i>Nota 4. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE</i>	<i>33</i>
<i>Nota 5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE</i>	<i>34</i>
<i>Nota 6. PODATEK DOCHODOWY I ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY</i>	<i>34</i>
<i>Nota 7. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA.....</i>	<i>36</i>
<i>Nota 8. UJAWNIENIE ELEMENTÓW POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH.....</i>	<i>36</i>
<i>Nota 9. EFEKT PODATKOWY POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH</i>	<i>37</i>
<i>Nota 10. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ</i>	<i>37</i>
<i>Nota 11. DYWIDENDY WYPŁACONE, ZAPROPONOWANE LUB UCHWALONE DO DNIA ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....</i>	<i>38</i>
<i>Nota 12. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE</i>	<i>38</i>
<i>Nota 13. WARTOŚCI NIEMATERIALNE</i>	<i>43</i>
<i>Nota 14. WARTOŚĆ FIRMY</i>	<i>45</i>
<i>Nota 15. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE.....</i>	<i>45</i>
<i>Nota 16. AKCJE I UDZIAŁY W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH NIE OBJĘTYCH KONSOLIDACJĄ.....</i>	<i>45</i>
<i>Nota 17. AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY</i>	<i>45</i>
<i>Nota 18. POZOSTAŁE AKTYWA TRWAŁE.....</i>	<i>45</i>
<i>Nota 19. ZAPASY</i>	<i>45</i>
<i>Nota 20. DŁUGOTERMINOWE UMOWY O USŁUGĘ BUDOWLANĄ</i>	<i>47</i>
<i>Nota 21. NALEŻNOŚCI HANDLOWE.....</i>	<i>47</i>
<i>Nota 22. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI</i>	<i>48</i>
<i>Nota 23. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY</i>	<i>49</i>
<i>Nota 24. POZOSTAŁE AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE</i>	<i>49</i>
<i>Nota 25. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE</i>	<i>49</i>
<i>Nota 26. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY</i>	<i>50</i>
<i>Nota 27. KAPITAŁ ZAKŁADOWY</i>	<i>50</i>
<i>Nota 28. KAPITAŁ ZAPASOWY ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ CENY NOMINALNEJ</i>	<i>51</i>

<i>Nota 29. POZOSTAŁE KAPITAŁY</i>	51
<i>Nota 30. NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY</i>	52
<i>Nota 31. KAPITAŁ AKCJONARIUSZY NIEKONTROLUJĄCYCH</i>	52
<i>Nota 32. KREDYTY I POŻYCZKI</i>	53
<i>Nota 33. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I POZOSTAŁE</i>	58
<i>Nota 34. ZOBOWIĄZANIA DŁUGO I KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO</i>	61
<i>Nota 35. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW</i>	63
<i>Nota 36. REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE</i>	64
<i>Nota 37. POZOSTAŁE REZERWY</i>	66
<i>Nota 38. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM</i>	67
<i>Nota 39. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH</i>	70
<i>Nota 40. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM</i>	74
<i>Nota 41. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH</i>	75
<i>Nota 42. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH</i>	75
<i>Nota 43. WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU I KADRY KIEROWNICZEJ</i>	76
<i>Nota 44. ZATRUDNIENIE</i>	76
<i>Nota 45. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO</i>	77
<i>Nota 46. SPRAWY SĄDOWE</i>	77
<i>Nota 47. ROZLICZENIA PODATKOWE</i>	78
<i>Nota 48. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU</i>	79
<i>Nota 49. SPRAWOZDANIE FINANSOWE SKORYGOWANE WSKAŹNIKIEM INFLACJI</i>	79
II. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO I JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	80
III. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU W SPRAWIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	81

I. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat i innych całkowitych dochodów

	NOTA	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
Przychody ze sprzedaży	1,2	95 765	83 471
Przychody ze sprzedaży produktów		47 368	43 765
Przychody ze sprzedaży usług		28 507	24 733
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		19 890	14 973
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	2,3	77 522	60 881
Koszty wytworzenia sprzedanych produktów i usług		60 229	50 533
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		17 293	10 348
Zysk (strata) brutto na sprzedaży		18 243	22 590
Pozostałe przychody operacyjne	4	2 409	1 566
Koszty sprzedaży	2,3	7 513	7 176
Koszty ogólnego zarządu	2,3	12 434	11 381
Pozostałe koszty operacyjne	4	1 430	1 355
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		-725	4 244
Przychody finansowe	5	120	124
Koszty finansowe	5	1 243	893
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		-1 848	3 475
Podatek dochodowy	6	1 045	963
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		-2 893	2 512
Zysk (strata) z działalności zaniechanej	7	-	-
Zysk (strata) netto		-2 893	2 512
Zysk (strata) netto podmiotu dominującego		-2 893	2 512
Zysk (strata) przypisana akcjonariuszom niekontrolującym		-	-
Inne całkowite dochody, które mogą w przyszłości zostać rozliczone z zyskiem/stratą z tytułu:		-415	1 122
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-415	1 122
Inne całkowite dochody, które nie będą mogły w przyszłości zostać rozliczone z zyskiem/stratą		-	-
Suma dochodów całkowitych	8,9	-3 308	3 634
Suma dochodów całkowitych przypadająca na podmiot dominujący		-3 308	3 634
Suma dochodów całkowitych przypisana akcjonariuszom niekontrolującym		-	-
Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)	10		
Podstawowy za okres obrotowy		-0,10	0,09
Rozwodniony za okres obrotowy		-0,10	0,09
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej (w zł)			
Podstawowy za okres obrotowy		-0,10	0,09
Rozwodniony za okres obrotowy		-0,10	0,09
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej (w zł)	8,9	-	-

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	NOTA	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa trwałe		42 781	42 068
Rzeczowe aktywa trwałe	12	37 462	37 344
Wartości niematerialne	13	3 591	2 901
Wartość firmy	14	-	-
Nieruchomości inwestycyjne	15	-	-
Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych nie objętych konsolidacją	16	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	17, 39	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	24	46	51
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	1 682	1 772
Pozostałe aktywa trwałe	18	-	-
Aktywa obrotowe		46 462	48 857
Zapasy	19	11 269	9 002
Należności handlowe	21	26 174	30 547
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		18	-
Pozostałe należności	22	674	2 461
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	17, 39	-	-
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	23, 39	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	24, 39	366	574
Rozliczenia międzyokresowe	25	2 902	4 154
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26	5 059	2 119
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	7	-	-
AKTYWA RAZEM		89 243	90 925

PASywa	NOTA	31.12.2017	31.12.2016
Kapitały własne		40 080	43 951
Kapitały własne akcjonariuszy jednostki dominującej		40 080	43 951
Kapitał zakładowy	27	5 637	5 637
Kapitały zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	28	9 828	9 828
Akcje własne	29	-	-
Pozostałe kapitały	29	22 199	21 792
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-1 563	-1 148
Niepodzielony wynik finansowy	30	6 872	5 330
Wynik finansowy bieżącego okresu		-2 893	2 512
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	31	-	-
Zobowiązania długoterminowe		10 393	10 291
Kredyty i pożyczki	32, 39	5 187	6 331
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	718	696
Zobowiązania finansowe	34, 39	1 327	1 113
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	35	2 679	1 649
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	36	285	230
Pozostałe rezerwy	37	197	272
Zobowiązania krótkoterminowe		38 770	36 683
Kredyty i pożyczki	32, 39	15 778	9 130
Zobowiązania finansowe	23, 24, 34, 39	701	665
Zobowiązania handlowe	33	15 084	20 283
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		479	263
Pozostałe zobowiązania	33	4 757	4 345
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	35	285	306
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	36	1 275	1 012
Pozostałe rezerwy	37	411	679
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami klasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	7	-	-
PASYWA RAZEM		89 243	90 925

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał zakładowy	Kapitały zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	Akcje własne	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik finansowy bieżącego okresu	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Kapitał własny ogółem
NOTA	27	28		29		30		31		
Dwanaście miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 r.										
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2017 r.	5 637	9 828	-	21 792	-1 148	5 330	2 512	43 951		43 951
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekty z tyt. błędów podstawowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2017 r. po korektach	5 637	9 828	-	21 792	-1 148	5 330	2 512	43 951		43 951
Emisja akcji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podział zysku netto	-	-	-	407	-	1 542	-1 949	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-563	-563	-	-563
Suma dochodów całkowitych	-	-	-	-	-415	-	-2 893	-3 308	-	-3 308
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2017 r.	5 637	9 828	-	22 199	-1 563	6 872	-2 893	40 080	-	40 080
Dwanaście miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016 r.										
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2016 r.	5 569	9 828	-	19 232	-2 270	5 481	3 040	40 880	-	40 880
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekty z tyt. błędów podstawowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2016 r. po korektach	5 569	9 828	-	19 232	-2 270	5 481	3 040	40 880	-	40 880
Emisja akcji	68	-	-	-68	-	-	-	-	-	-
Podział zysku netto	-	-	-	2 628	-	-151	-2 477	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-563	-563	-	-563
Suma dochodów całkowitych	-	-	-	-	1 122	-	2 512	3 634	-	3 634
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2016 r.	5 637	9 828	-	21 792	-1 148	5 330	2 512	43 951	-	43 951

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	NOTA	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA			
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		-1 848	3 475
Korekty razem		3 057	-5 642
Amortyzacja	3	2 925	2 343
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		-392	1 084
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		985	843
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej		-236	71
Zmiana stanu rezerw		-25	291
Zmiana stanu zapasów		-2 267	-1 428
Zmiana stanu należności		6 154	-15 983
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek i kredytów		-4 787	11 388
Zmiana stanu pozostałych aktywów		1 252	-3 647
Inne korekty		-552	-604
Gotówka z działalności operacyjnej		1 210	-2 167
Podatek dochodowy (zapłacony) / zwrócony		-735	-1 170
A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		475	-3 337
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA			
Wpływy		466	52
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		249	52
Z aktywów finansowych		212	-
Inne wpływy inwestycyjne		5	-
Wydatki		3 375	17 321
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		3 375	16 991
Wydatki na aktywa finansowe		-	330
Inne wydatki inwestycyjne		-	-
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-2 909	-17 269
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA			
Wpływy		11 944	12 261
Wpływ netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału		-	-
Kredyty i pożyczki		10 382	11 945
Inne wpływy finansowe		1 562	316
Wydatki		6 570	4 593
Dywidendy i inne wpłaty na rzecz właścicieli	11	564	-
Spląty kredytów i pożyczek		4 878	1 768
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		143	2 011
Odsetki		985	814
Inne wydatki finansowe		-	-
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		5 374	7 668
D. Przepływy pieniężne netto razem (A+B+C)		2 940	-12 938
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:		2 940	-12 938
– zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		-	-
F. Środki pieniężne na początek okresu	26	2 119	15 057
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+D)	26	5 059	2 119

INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne

Nazwa, siedziba, przedmiot działalności

Jednostką Dominującą Grupy Kapitałowej APS Energia („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) jest APS Energia S.A., która jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce. Siedziba Spółki mieści się w Stanisławowie Pierwszym przy ul. Strużańskiej 14.

Jednostka Dominująca rozpoczęła działalność 27 czerwca 2001 r. jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W 2009 roku nastąpiło przekształcenie w spółkę akcyjną na podstawie aktu notarialnego z dnia 30 listopada 2009 r. spisanego przed notariuszem Zbigniewem Krocziem w Ząbkach nr Repertorium A 7188/2009. Spółkę Akcyjną zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 18 stycznia 2010 r. Numer KRS 0000346520 w Rejestrze Przedsiębiorców.

Podstawowym przedmiot działalności Jednostki Dominującej jest:

- produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów, z wyjątkiem działalności usługowej,
- działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy, konserwacji i przewijania silników elektrycznych, prądnic i transformatorów,
- produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej, z wyjątkiem działalności usługowej.

Skład Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w skład Grupy Kapitałowej APS Energia wchodziły: APS Energia S.A. jako Jednostka Dominująca oraz 7 podmiotów o profilu produkcyjnym, usługowym i handlowym.

Grupę Kapitałową APS Energia tworzą spółki o profilu projektowo-wykonawczym oraz dystrybucyjnym. Podstawową działalnością Grupy jest projektowanie, produkcja, dystrybucja, montaż oraz serwis urządzeń zasilania gwarantowanego.

Spółka APS Energia S.A. i pozostałe jednostki Grupy Kapitałowej zostały utworzone na czas nieoznaczony.

Poniżej przedstawiono informacje na temat siedziby i przedmiotu działalności wymienionych wyżej podmiotów, a także dane na temat procentowego udziału Grupy w ich kapitale oraz wskazanie stosowanej przez Grupę metody konsolidacji:

Nazwa jednostki	Kraj/Miasto siedziby	Przedmiot działalności	Udział w kapitale własnym i ogólnej liczbie głosów (w %)	
			31.12.2017	31.12.2016
APS Energia S.A.	Polska/Stanisławów Pierwszy	j.w.		
OOO APS Energia RUS	Rosja/Jekaterynburg	Dystrybucja, produkcja, montaż oraz serwis urządzeń	100%	100%
APS Energia Caucasus LLC	Azerbejdżan/ Baku	dystrybucja urządzeń	100%	100%
TOO APS Energia Kazachstan	Kazachstan/Ałmaty	dystrybucja oraz serwis urządzeń wykonywanie	100%	100%
ENAP S.A.	Polska/Wilczkowice Górne	instalacji elektrycznych budynków i budowli	100%	100%
APS Energia Czech s.r.o	Czechy/Praga	dystrybucja urządzeń	100%	100%
OOO APS Energia Ukraina	Ukraina/Kijów	dystrybucja urządzeń	100%	100%
APS Energia Turk Ltd. Sti.	Turcja/Ankara	dystrybucja urządzeń	100%	-

Konsolidacją zostały objęte wszystkie spółki Grupy APS Energia.

Spółki zależne na dzień 31 grudnia 2017 r.:

OOO APS Energia RUS – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zarejestrowana na terytorium Federacji Rosyjskiej (w 2008 r.), z siedzibą w Jekaterynburgu (Zoologicheskaja 9, 620149 Jekaterynburg). Spółka ma również swoje filie w Moskwie i Sankt Petersburgu. Główna działalność polega na produkcji oraz dystrybucji i serwisie urządzeń APS Energia. Udział Jednostki Dominującej w kapitale zakładowym i prawach głosu wynosi 100%.

APS Energia Caucasus LLC – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zarejestrowana na terytorium Azerbejdżanu (w 2008 r.), z siedzibą w Baku (AZ-1000, Baku, Azerbejdżan, 3/5 Adillskenderov Street 2). Jej główna działalność polega na dystrybucji urządzeń APS Energia. Spółka prowadzi działalność poprzez swoje biuro w Baku. Oprócz dystrybucji na rynku azerskim odpowiada również za sprzedaż produktów APS Energia na rynkach Gruzji i Turcji. Udział Jednostki Dominującej w kapitale zakładowym i prawach głosu wynosi 100%.

TOO APS Energia Kazachstan – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zarejestrowana na terytorium Kazachstanu (w 2008 r.), z siedzibą w Ałmaty (Furmanowa 117/62 biuro 3, 05 0000 Ałmaty). Główna działalność polega na dystrybucji oraz serwisie urządzeń APS Energia. TOO APS Energia Kazachstan prowadzi działalność w trzech biurach – w Ałmaty, Astanie i Atyrau. Oprócz dystrybucji na rynku kazachskim odpowiada również za sprzedaż produktów APS Energia na rynkach Uzbekistanu, Turkmenistanu, Kirgistanu i Tadżykistanu. Udział Jednostki Dominującej w kapitale zakładowym i prawach głosu wynosi 100%.

APS Energia Czech s.r.o. – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zarejestrowana na terytorium Republiki Czeskiej (w 2011 r.), z siedzibą w Pradze (Kubánské náměstí 1391/11, Praha 10, PSČ 100 00). Główna działalność polega na dystrybucji urządzeń APS Energia. Spółka prowadzi działalność poprzez swoje biuro w Pradze. Oprócz dystrybucji na rynku czeskim odpowiada również za sprzedaż produktów APS Energia na rynkach Słowacji, Węgier i Austrii. Udział Jednostki Dominującej w kapitale zakładowym i prawach głosu wynosi 100%.

OOO APS Energia Ukraina – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zarejestrowana na terytorium Ukrainy (w 2012 r.), z siedzibą w Kijowie (01133 r. Kijów, ul. Szorsa 33). Jej główna działalność polega na dystrybucji urządzeń APS Energia. Spółka prowadzi działalność poprzez swoje biuro w Kijowie. Udział Jednostki Dominującej w kapitale zakładowym i prawach głosu wynosi 100%.

ENAP S.A. – spółka akcyjna zarejestrowana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z siedzibą w Wilczkowicach Górnych (Wilczkowice Górne 41, 26-900 Kozienice), powstała w wyniku przekształcenia istniejącej wcześniej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (w 2009 r.). Udział Jednostki Dominującej w kapitale zakładowym i prawach głosu wynosi 100%.

APS Energia Turk Ltd. Sti. - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ankarze (Armada İş Merkezi, Eskişehir Yolu, No: 6 Kat: 14 Ofis No: 1429 06520 Söğütözü). Jej główna działalność polega na dystrybucji urządzeń APS Energia. Jedynym udziałowcem jest APS Energia S.A.

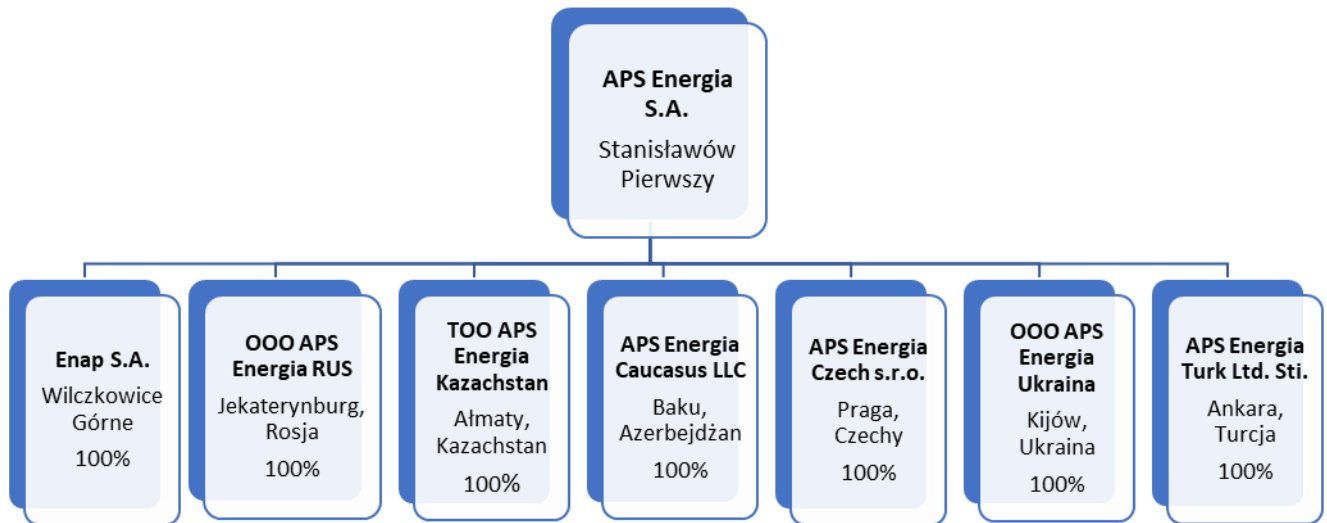
Wpływ znaczących ograniczeń możliwości dostępu Spółki dominującej do aktywów lub ich używania oraz rozliczeń zobowiązań grupy

Spółka dominująca posiada kontrolę i nieograniczony wpływ na zmienne wyniki finansowe tych jednostek z uwagi na sprawowaną władzę nad ich działalnością poprzez 100% udział w kapitale zakładowym i prawach głosu. Nie występują więc ograniczenia możliwości dostępu Emitenta do aktywów i zobowiązań Spółek Grupy.

Spółki stowarzyszone, jednostki nie podlegające konsolidacji

Nie występują.

Graficzna prezentacja Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2017 r.

2. Zmiany w strukturze Grupy w ciągu okresu, w tym wynikające z połączenia jednostek, przejęcia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności

W 2017 roku nie nastąpiły zmiany w strukturze Grupy, w tym wynikające z połączenia jednostek, przejęcia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności.

Zgodnie ze strategią rozwoju APS Energia S.A., w szczególności w zakresie wzmocnienia pozycji oraz dalszego rozwoju na perspektywicznych rynkach geograficznych i wskazania przy tym na rynek turecki, Zarząd APS Energia S.A. w dniu 16 lutego 2017 roku podjął decyzję o utworzeniu na terenie Turcji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w 100% zależnej od Emitenta - APS ENERGIA TURK ELEKTRİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ z siedzibą w Ankarze. Spółka APS Energia Turk Ltd. Sti. została zarejestrowana w dniu 28 marca 2017 roku. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 11 tys. zł.

3. Zasady sporządzania i prezentacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej APS Energia („skonsolidowane sprawozdanie finansowe”, „sprawozdanie finansowe”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r., z późn. zm.133).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia sytuację finansową Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku, wyniki jej działalności za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku oraz przepływy pieniężne i zmiany w skonsolidowanym kapitale własnym za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze zbadanym jednostkowym sprawozdaniem finansowym Spółki APS Energia S.A. za rok 2017.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez spółki Grupy Kapitałowej w niezmienionej formie i zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy i nie istnieją przesłanki zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności. Zarząd Jednostki Dominującej nie stwierdza na dzień podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego faktów i okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

4. Zasady rachunkowości

W okresach rozpoczynających się w dniu i po 1 stycznia 2017 roku obowiązują nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które zostały przyjęte przez Unię Europejską („UE”) i zastosowane przez Jednostkę:

- **Zmiany do MSR 7 Rachunek przepływów pieniężnych:** Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku.
- **Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy:** Rozpoznanie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na niezrealizowane straty - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku,

Przyjęcie powyższych przepisów nie spowodowało znaczących zmian w polityce rachunkowości Grupy ani w prezentacji danych w sprawozdaniach finansowych.

Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania nowych Standardów i Interpretacji, które zostały już opublikowane oraz zatwierdzone przez Unię Europejską, a które wejdą w życie po dniu bilansowym.

5. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie mają zastosowania

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską do stosowania:

- **MSSF 9 Instrumenty Finansowe** - wydany w dniu 24 lipca 2014 roku¹, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.
Wprowadzone zmiany obejmują:
 - wytyczne na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych,
 - usunięcie kategorii instrumentów finansowych „utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności”,
 - sposobu ujęcia zysków i strat z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej,
 - wprowadzenie nowego modelu w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.
- **MSSF 15 Przychody z umów z kontrahentami** - obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku,
- **MSSF 16 Leasing** (opublikowany w dniu 13 stycznia 2016) - ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później,

¹ Dnia 24 lipca 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości ogłosiła, że MSSF 9 będzie obowiązywał dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

- Zmiany do **MSSF 4** Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano 12 września 2016 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później
- **Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami** – sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem- termin obowiązywania został odroczoney na czas nieokreślony,
- **Zmiany do MSSF 2 Płatności w formie akcji:** Klasyfikacja oraz wycena transakcji płatności opartych na akcjach - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego ze standardów, interpretacji lub zmian, które nie weszły dotychczas w życie.

Grupa dokonała oszacowania wpływu standardu MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień 31 grudnia 2017 roku. Według nowego sposobu podejścia do wyceny instrumentów finansowych kwota, która obniżyłaby wartość aktywów w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jest nieistotna.

Grupa dokonała analizy powyższych standardów i po dokonaniu tej analizy oczekuje się, że zmiany nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy będącego skutkiem zastosowania nowych standardów po raz pierwszy w 2017 roku.

6. Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów

Prezentacja sprawozdań z uwzględnieniem segmentów działalności

Segment operacyjny jest częścią Grupy zaangażowaną w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody oraz ponosić koszty. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie.

Wyniki operacyjne każdego segmentu, które są raportowane do organu odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, obejmują pozycje, które mogą zostać bezpośrednio przypisane do danego segmentu. Pozycje nieprzyporządkowane do segmentów dotyczą głównie aktywów i zobowiązań, wspólnych aktywów i zobowiązań z tytułu podatku dochodowego i wydatków inwestycyjnych, kosztów sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu, pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Przychody i koszty działalności operacyjnej

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty i opusty.

Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Sprzedaż wyrobów gotowych / towarów i świadczenia usług

Przychody ze sprzedaży towarów i wyrobów gotowych są ujmowane w rachunku zysków i strat gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego. Przychody ze świadczenia usług są ujmowane w rachunku zysków i strat w proporcji do stopnia realizacji transakcji na dzień bilansowy. Przychody nie są ujmowane, gdy istnieje znaczna niepewność co do możliwości uzyskania przyszłych korzyści ekonomicznych.

Umowy o usługę budowlaną

Przychody z tytułu umowy o usługę budowlaną składają się z kwoty pierwotnie uzgodnionej w umowie, skorygowanej o późniejsze zmiany w zakresie wykonywanych prac, roszczenia, w jakim jest prawdopodobne, że zmiany te wpłyną na wysokość przychodów, a ich efekt da się wiarygodnie wycenić. Tak szybko, jak możliwe staje się wiarygodne oszacowanie wyniku na umowie o usługę budowlaną, przychody umowne są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu proporcjonalnie do stopnia zaawansowania prac.

Stopień zaawansowania niezakończonych umów budowlanych ocenia się metodą kosztową polegającą na określeniu na dzień sprawozdawczy stopnia zaawansowania prac w takim procencie, jaki stanowi udział poniesionych od rozpoczęcia umowy do dnia bilansowego kosztów umowy w całkowitej kwocie kosztów wykonania umowy obejmującej koszty już poniesione oraz wynikające z aktualnego globalnego budżetu kosztów koszty wymagające jeszcze poniesienia dla pełnego wykonania umowy.

Jeśli wynik na umowie o usługę budowlaną nie może zostać wiarygodnie oszacowany, przychody z tytułu umowy ujmowane są tylko do wysokości poniesionych w związku z umową kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne. Oczekiwana strata na umowie jest ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Przychody ze sprzedaży usług budowlanych ujmuje się po spełnieniu następujących warunków:

- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób;
- jest prawdopodobne, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu przeprowadzonej transakcji;
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione przez jednostkę gospodarczą w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Pozostałe przychody, koszty, zyski i straty

Pozostałe przychody operacyjne mają pośredni związek z działalnością operacyjną i obejmują :

- zyski ze zbycia środków trwałych i wartości niematerialnych,
- otrzymane odszkodowania,
- dotacje,
- odpisane zobowiązania,
- skutki odwrócenia odpisów aktualizujących należności,

Przychody finansowe są to w szczególności:

- dywidendy (udziały w zyskach),
- przychody odsetkowe,
- przychody ze zbycia inwestycji finansowych,
- skutki wyceny instrumentów finansowych wg zamortyzowanego kosztu,
- skutki odwrócenia odpisów aktualizujących aktywa finansowe,
- nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Przychody odsetkowe wyceniane są wg zamortyzowanego kosztu metodą efektywnej stopy procentowej.

W pozostałych kosztach operacyjnych ujmowane są:

- straty ze zbycia środków trwałych i wartości niematerialnych,
- odszkodowania, kary,
- aktualizacja należności.

Koszty finansowe obejmują:

- koszty finansowania zewnętrznego,
- koszty pozostałych odsetek,
- skutki aktualizacji aktywów finansowych,
- straty ze zbycia inwestycji finansowych,
- nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Dotacje państwowe

W Grupie przyjęto zasadę ujmowania dotacji państwowych systematycznie jako przychody poszczególnych okresów, tak by zapewnić współmierność z kosztami, które dotacje mają kompensować.

Dotacje do projektów inwestycyjnych są kwalifikowane jako dotacje do aktywów i ujmowane w bilansie jako rozliczenia międzyokresowe przychodów, a ich rozliczenie następuje w kolejnych okresach poprzez pozostałe przychody operacyjne.

Podatki

Kalkulacja bieżącego podatku dochodowego oparta jest na wyniku podatkowym danego okresu ustalonym zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi. Podatek dochodowy wykazany w wyniku finansowym obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Podatek dochodowy ujmowany jest w wyniku finansowym, za wyjątkiem kwot związanych z pozycjami rozliczanymi bezpośrednio z innymi całkowitymi dochodami. Wówczas ujmuje się go w innych całkowitych dochodach.

Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe z tytułu dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalone przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących na dzień bilansowy oraz korekty podatku dotyczącego lat ubiegłych.

Podatek odroczony

Podatek odroczony ujmuje się w związku z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością księgową aktywów i zobowiązań i ich wartością ustalaną dla celów podatkowych. Odroczony podatek dochodowy nie jest ujmowany w przypadku:

- różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia aktywów lub zobowiązań pochodzących z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i nie wpływa ani na zysk lub stratę bieżącego okresu, ani na dochód do opodatkowania;
- różnic przejściowych powstałych w związku z początkowym ujęciem wartości firmy.

Podatek odroczony jest wyceniany z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane wtedy, gdy przejściowe różnice odwrócą się, przy tym za podstawę przyjmowane są przepisy podatkowe obowiązujące prawnie lub faktycznie do dnia sprawozdawczego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane, jeżeli Grupa posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensaty bieżących zobowiązań i aktywów podatkowych i pod warunkiem, że aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową na tego samego podatnika lub na różnych podatników, którzy zamierzają rozliczyć zobowiązania i należności z tytułu podatku dochodowego w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować należności i rozliczyć zobowiązanie.

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, służący przeniesieniu nierozliczonej straty podatkowej i niewykorzystanej ulgi podatkowej oraz ujemnymi różnicami przejściowymi, ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie dostępny przyszły dochód do opodatkowania, który pozwoli na ich odpisanie.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego podlegają ocenie na każdy dzień sprawozdawczy i obniża się je w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z nimi korzyści w podatku dochodowym.

Rzeczowe aktywa trwałe

Ujęcie początkowe i wycena

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują własne składniki rzeczowych aktywów trwałych, inwestycje w obcych rzeczowych aktywach trwałych, rzeczowe aktywa trwałe w budowie oraz obce rzeczowe aktywa trwałe przyjęte do użytkowania przez Grupę, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko i są wykorzystywane dla celów własnych, a oczekiwany czas ich użytkowania przekracza jeden rok.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów jest traktowane jak prawo własności gruntu i klasyfikowane jako rzeczowe aktywa trwałe.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych ujmują się w księgach według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Pozycje rzeczowych aktywów trwałych, które zostały przeszacowane do wartości godziwej na dzień 1 stycznia 2011 r., czyli dzień zastosowania po raz pierwszy przez Grupę MSSF UE, są wyceniane w oparciu o koszt założony, który stanowi wartość godziwą na dzień dokonania przeszacowania.

Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika rzeczowego aktywa trwałego oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem rzeczowego aktywa trwałego do stanu zdatnego do używania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku i składowania. Rabaty, opusty oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski zmniejszają cenę nabycia rzeczowego aktywa trwałego. Koszt wytworzenia rzeczowego aktywa trwałego oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych przez jednostkę w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia oraz koszty odsetkowe od kredytów zaciągniętych na finansowanie wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych, które można bezpośrednio przyporządkować wytworzeniu rzeczowego aktywa trwałego, do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do dnia bilansowego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania).

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako odrębne rzeczowe aktywa trwałe.

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe nakłady są ujmowane na bieżąco w wyniku finansowym jako koszty.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia aktywów trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Kapitalizację kosztów finansowania rozpoczyna się, gdy podjęte zostały działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do użytkowania, na dany składnik aktywów ponoszone są nakłady i ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego. W sytuacji, gdy inwestycja w składnik aktywów zostaje na dłuższy czas przerwana, następuje zawieszenie kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego. Kapitalizacja zostaje zatrzymana, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przystosowania składnika aktywów do użytkowania są zakończone.

Kapitalizowaniu podlegają bieżące koszty kredytów i pożyczek celowych pomniejszone o przychody z tymczasowego lokowania nadwyżek aktywów oraz koszty bieżące pożyczek i kredytów ogólnych, w sytuacji gdy wydatki na aktywa trwałe przekraczają wartość kredytów i pożyczek celowych. Koszty finansowania ogólnego kapitalizowane są w wysokości iloczynu stopy kapitalizacji i nadwyżki wydatków na rzeczowe aktywa trwałe nad wartością finansowania celowego. Stopa kapitalizacji ustalana jest jako średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących pożyczek i kredytów stanowiących zobowiązania Grupy innych niż kredyty i pożyczki celowe. Kwota skapitalizowanych w okresie kosztów finansowania zewnętrznego nie przekracza kwoty kosztów finansowania zewnętrznego poniesionych w okresie.

Amortyzacja

Posiadane przez Grupę grunty i prawo wieczystego użytkowania nie są amortyzowane.

Pozostałe składniki rzeczowych aktywów trwałych, względnie ich istotne i odrębne części składowe amortyzowane są metodą liniową przez okres użytkowania przy uwzględnieniu przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości rzeczowego aktywa trwałego (wartości rezydualnej). Podstawą naliczenia amortyzacji jest cena nabycia lub koszty wytworzenia pomniejszone o wartość końcową (rezydualną), na podstawie przyjętego przez jednostkę i okresowo weryfikowanego okresu użytkowania rzeczowego aktywa trwałego. Amortyzacja następuje od momentu gdy rzeczowe aktywo trwałe dostępne jest do użytkowania i dokonywana jest do wcześniejszej z dat: gdy rzeczowe aktywo trwałe zostaje zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, zostaje usunięte z bilansu, wartość końcowa rzeczowego aktywa trwałego przewyższa jego wartość bilansową lub został już całkowicie zamortyzowany.

Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych:

- Budynki - 2,5% - 10%
- Urządzenia techniczne i maszyny - 10% - 33%
- Obiekty inżynierii lądowej i wodnej - 4,5% - 20%

- Środki transportu – 10% - 20%

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych rzeczowych aktywów trwałych (o ile nie jest nieznaczną) jest przez Grupę okresowo weryfikowana.

Rzeczowe aktywa trwałe w leasingu

Umowy leasingowe, w ramach których leasingobiorca ponosi praktycznie całość ryzyka oraz czerpie praktycznie wszystkie korzyści wynikające z posiadania składników rzeczowych aktywów trwałych, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Aktywa nabyte w drodze leasingu finansowego są wykazywane początkowo w wartości godziwej lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa, a następnie pomniejszane o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Klasyfikacji umowy leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu, ale jeżeli w jakimkolwiek momencie leasingobiorca i leasingodawca zmieniają warunki umowy leasingowej w sposób, który prowadziłby do zmiany jej klasyfikacji, gdyby tak zmienione warunki obowiązywały od dnia rozpoczęcia leasingu, to zmienioną umowę uznaje się za nową umowę przez okres jej obowiązywania.

Wartości niematerialne

Ujęcie początkowe i wycena

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeśli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Na koszty nabycia składnika wartości niematerialnych składają się:

- cena zakupu powiększona o zapłacone cło, podatki zawarte w cenie, których Grupa nie może odliczyć, pomniejszona o otrzymane upusty i rabaty,
- nakłady bezpośrednio związane z przygotowaniem wartości niematerialnej do użytkowania zgodnie z jej przeznaczeniem.

Amortyzacja

Odpisy amortyzacyjne oblicza się w oparciu o cenę nabycia danego składnika aktywów, pomniejszoną o jego wartość rezydualną.

Koszt amortyzacji ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody liniowej w odniesieniu do oszacowanego przez Grupę okresu ekonomicznej użyteczności danego składnika wartości niematerialnych, innego niż wartość firmy, od momentu stwierdzenia jego przydatności do użytkowania.

W sprawozdaniu finansowym Grupa zakłada poniższe okresy ekonomicznej użyteczności dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

- Koszty zakończonych prac rozwojowych – 3 – 5 lat,
- Koncesje, patenty, licencje i znaki towarowe - 7 – 10 lat,
- Oprogramowanie – 2 – 5 lat,
- Inne – 5 lat.

Badania i rozwój

Wydatki poniesione na etapie prac badawczych z zamiarem pozyskania nowej wiedzy naukowej lub technicznej ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszanego produktu, podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Grupa posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych. Koszty podlegające aktywowaniu zawierają: koszty materiałów, wynagrodzenia pracowników bezpośrednio zaangażowanych w prace rozwojowe, uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem składnika wartości niematerialnych

oraz aktywowane koszty finansowania zewnętrznego. Pozostałe koszty prac rozwojowych ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Koszty prac rozwojowych ujmowane są jako wartości niematerialne w oparciu o ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszoną o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Wartość bilansowa aktywów niefinansowych, innych niż aktywa biologiczne, nieruchomości inwestycyjne, zapasy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego poddawana jest ocenie na każdy dzień bilansowy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości.

W przypadku wystąpienia takich przesłanek Grupa dokonuje szacunku wartości odzyskiwalnej poszczególnych aktywów. Wartość odzyskiwalnej wartości firmy, wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz wartości niematerialnych, które nie są jeszcze zdadne do użytkowania jest szacowana na każdy dzień bilansowy.

Odpis z tytułu utraty wartości ujmowany jest w momencie, kiedy wartość bilansowa składnika aktywów lub ośrodka generującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Ośrodek generujący środki pieniężne jest definiowany jako najmniejsza identyfikowalna grupa aktywów, która wypracowuje środki pieniężne niezależnie od innych aktywów i ich grup.

Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w wyniku finansowym. Utrata wartości ośrodka generującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości bilansowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej.

Wartość odzyskiwalna aktywów lub ośrodków generujących środki pieniężne definiowana jest jako większa z dwóch wartości: wartości netto możliwej do uzyskania ze sprzedaży oraz ich wartości użytkowej. Przy szacowaniu wartości użytkowej przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy użyciu stopy procentowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego składnika aktywów. W przypadku aktywów, które nie generują niezależnych przepływów pieniężnych wartość użytkowa szacowana jest dla najmniejszego identyfikowalnego ośrodka generującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów przynależy.

Odpis wartości firmy z tytułu utraty wartości nie jest odwracany. W odniesieniu do innych aktywów, odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznane w poprzednich okresach, są poddawane na każdy dzień bilansowy ocenie, czy zaszły przesłanki wskazujące na zmniejszenie utraty wartości lub jej całkowite odwrócenie. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest odwracany, jeżeli zmieniły się szacunki zastosowane do szacowania wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości odwracany jest tylko do wysokości wartości bilansowej składnika aktywów pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, jaka byłaby wykazana w sytuacji, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został ujęty.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Aktywa i zobowiązania finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako inwestycja wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są przeznaczone do obrotu lub zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu. Aktywa finansowe są zaliczane do wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli Grupa aktywnie zarządza takimi inwestycjami i podejmuje decyzje odnośnie do kupna i sprzedaży na podstawie ich

wartości godziwej. Koszty transakcyjne związane z inwestycją są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia.

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające.

Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena, jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom, lub
- zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, lub
- zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się według wartości godziwej. Wszelkie zyski i straty dotyczące tych inwestycji ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują kapitałowe papiery wartościowe, które w innym przypadku byłyby klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Jeśli Grupa ma zamiar i możliwość utrzymywania dłużnych papierów wartościowych do terminu wymagalności, zalicza je do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są początkowo ujmowane w wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Takie aktywa są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Do pożyczek i należności zalicza się należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki udzielone, pozostałe należności, pozostałe aktywa finansowe oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują inne niż pochodne aktywa finansowe wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niesklasyfikowane do żadnej z powyższych kategorii. Po początkowym ujęciu aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości oraz różnice kursowe dotyczące instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży, są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym jako kapitał z aktualizacji wyceny. Na dzień wyłączenia inwestycji z ksiąg rachunkowych, skumulowaną wartość zysków lub strat ujętych w kapitale własnym przenosi się do zysku lub straty bieżącego okresu. Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zalicza się kapitałowe i dłużne papiery wartościowe.

Inne zobowiązania finansowe

Inne zobowiązania finansowe, nie będące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

W momencie początkowego ujęcia wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w wyniku finansowym metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania odnośnych umów.

Utrata wartości aktywów finansowych

Odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych jest ujmowany w momencie, kiedy istnieją obiektywne przesłanki, że zaistniały zdarzenia, które mogą mieć negatywny wpływ na wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z danym składnikiem aktywów.

Utrata wartości w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu szacowana jest jako różnica między ich wartością bilansową, a wartością bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Odpis z tytułu utraty wartości w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży jest wyliczany przez odniesienie do ich bieżącej wartości godziwej.

Wartość bilansowa poszczególnych aktywów finansowych o jednostkowo istotnej wartości poddawana jest ocenie na każdy dzień bilansowy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Pozostałe aktywa finansowe są oceniane pod kątem utraty wartości zbiorczo, pogrupowane według podobnego poziomu ryzyka kredytowego.

Odpisy z tytułu utraty wartości ujmowane są w wyniku finansowym. Jeżeli zmniejszenie wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży było ujmowane bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny, skumulowane straty, które były uprzednio ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, ujmuje się w wyniku finansowym.

Odpisy z tytułu utraty wartości są odwracane, jeśli późniejszy wzrost wartości odzyskiwalnej może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po dniu ujęcia straty z tytułu utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości w odniesieniu do inwestycji w instrumenty kapitałowe zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży nie są odwracane przez wynik finansowy. Jeżeli wartość godziwa instrumentów dłużnych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży wzrosnie, a jej wzrost może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po ujęciu utraty wartości to uprzednio ujętą stratę z tytułu utraty wartości odwraca się z kwotą odwrócenia wykazaną w wyniku finansowym.

Zapasy

Zapasy są to aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji przeznaczonej na taką sprzedaż, lub
- mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Ujęcie początkowe

Na moment początkowego ujęcia materiały i towary są wyceniane w cenie nabycia.

Na cenę nabycia składają się koszty zakupu (cena zakupu; cła importowe i pozostałe podatki; koszty transportu, załadunku, wyładunku, a także inne dające się przyporządkować koszty; od kosztów zakupu odejmuje się opusty, rabaty i inne podobne pozycje).

Do ceny nabycia nie zalicza się kosztów ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzeniem zapasów do postaci i miejsca, w jakich się znajdują w momencie wyceny i kosztów magazynowania.

Rozchód materiałów i towarów ustalany jest według metody FIFO (pierwsze przyszło – pierwsze wyszło).

Produkty w toku produkcji wyceniane są w wysokości bezpośrednich kosztów wytworzenia, w tym kosztów materiałów bezpośrednich i pracy bezpośredniej.

Produkty gotowe wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia.

Wyroby gotowe wycenia się w koszcie wytworzenia, które obejmują koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych. Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uznaje się przeciętną, zgodną z oczekiwaniami w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowych remontów.

Wycena na dzień sprawozdawczy

Na dzień sprawozdawczy materiały i towary są wyceniane w cenie nabycia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty przydatności ekonomicznej.

Wartość netto możliwa do uzyskania jest to cena sprzedaży ustalona w toku zwykłej działalności gospodarczej pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Testy sprawdzające utratę wartości poszczególnych pozycji materiałów i towarów realizuje się na bieżąco w trakcie roku obrotowego. Przecenie do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania podlegają zapasy, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność.

Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy materiałów, towarów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według indywidualnej oceny ceny możliwej do uzyskania na dzień sprawozdawczy.

Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny, jak i ich odwrócenia, ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty działalności operacyjnej.

Należności handlowe i pozostałe

Należności handlowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej, a następnie wycenia się je według skorygowanej ceny nabycia, pomniejszając je o odpisy z tytułu utraty wartości.

Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Grupa nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności. Kwotę odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością księgową danego składnika aktywów a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej.

Odpisy aktualizujące dotyczące należności, wynikające z ostrożnej wyceny ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty pozostałej działalności operacyjnej.

Późniejsze spłaty uprzednio odpisanych należności ujmuje się w pozycji pozostałe przychody operacyjne w Skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Grupa w kategoriach pozostałe należności ujmuje:

- zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie,
- zaliczki na poczet wartości niematerialnych,
- zaliczki na dostawy,
- inne należności.

Zaliczki wycenia się wg wydatkowanych środków pieniężnych oraz zgodnie z otrzymanymi fakturami dokumentującymi udzielenie zaliczki.

Rozliczenia międzyokresowe

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują poniesione wydatki, dotyczące przyszłych okresów, wykazywane po stronie aktywów.

Rozliczenia międzyokresowe obejmują m. in.

- krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe dotyczące kosztów rozliczanych w czasie,
- naliczone przychody szacowane z tytułu wyceny umów budowlanych.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana

Składnik aktywów trwałych jest kwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jeśli jego wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie w działalności operacyjnej oraz spełnione są warunki, że jest on dostępny i nie jest wycofany z użytkowania, istnieje duże prawdopodobieństwo sprzedaży, która będzie zrealizowana w ciągu 1 roku od dnia klasyfikacji. Spółka nie amortyzuje składnika przeznaczonego do sprzedaży.

Spółka wycenia składnik, który jest klasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży w kwocie niższej z dwóch wartości:

- wartości bilansowej,
- jego wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Działalność zaniechana - część działalności Spółki, która została zbyta lub jest zakwalifikowana jako przeznaczona do sprzedaży. W przypadku jej wystąpienia Spółka będzie prezentowała wyniki działalności kontynuowanej oddzielnie od zaniechanej.

Kapitał zakładowy

Kapitał własny ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Jednostki Dominującej.

Kapitał zakładowy wykazywany jest według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej ze statutem Jednostki Dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Premia z tytułu emisji akcji po cenie przewyższającej ich wartość nominalną jest wykazywana, jako oddzielna pozycja kapitałów własnych. Koszty bezpośrednio związane z emisją akcji zwykłych i opcji na akcje pomniejszają wartość kapitału.

Kapitał zapasowy tworzy się z zysku rocznego, z przeznaczeniem na pokrycie strat Grupy lub inne cele. O użyciu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, podmioty mające status spółek akcyjnych są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki.

W różnicach kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych ujmowane są różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych.

Rezerwy

Rezerwy są ujmowane w przypadku, gdy na Grupie ciąży bieżące zobowiązanie względem osoby trzeciej, które w przyszłości może z dużym prawdopodobieństwem spowodować wypływ z Grupy środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Zobowiązanie może mieć charakter prawny, regulacyjny, umowny lub zwyczajowo oczekiwany, który wynika z działalności Grupy, gdy poprzez ustalony sposób postępowania w przeszłości, opublikowanie zasad postępowania lub

wystarczająco konkretne, aktualne oświadczenie, Grupa przekazała stronom trzecim, iż przyjmie na siebie określoną powinność oraz w konsekwencji wzbudziła u tych stron trzecich uzasadnione oczekiwanie, że powinność tę wypełni.

Oszacowanie wysokości rezerwy oparte jest na prawdopodobnym wydatku w celu uregulowania przez Grupę zobowiązania.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na dzień sprawozdawczy w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Rozwiązanie rezerw następuje w przypadku, gdy przestało być prawdopodobne, że do wypełnienia obowiązku będzie konieczne wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Wykorzystanie rezerw następuje tylko zgodnie z przeznaczeniem, na które zostały pierwotnie utworzone.

W sytuacji niemożliwości dokonania wiarygodnego oszacowania zobowiązania rezerwa nie jest ujęta, a zobowiązanie jest ujęte jako „zobowiązanie warunkowe”.

Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowym systemem wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do odpraw emerytalno-rentowych. Odprawy emerytalno-rentowe są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę. Wysokość odpraw emerytalno-rentowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno-rentowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Odprawy emerytalno-rentowe są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień sprawozdawczy jest obliczona przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia sprawozdawczego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Zobowiązania handlowe i pozostałe

Krótkoterminowe zobowiązania handlowe ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie wymagającej zapłaty. Wartość księgowa tych zobowiązań odpowiada w przybliżeniu wartości stanowiącej wysokość zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. Zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług nie dyskontuje się.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty. Grupa wyłącza ze swojego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie, gdy zobowiązanie wygasto – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygast.

Płatności w formie akcji (program opcji menadżerskich)

Wartość godziwa przyznanych pracownikom praw do nabycia akcji Jednostki Dominującej po określonej cenie (opcji) jest ujmowana jako koszt w korespondencji ze wzrostem kapitału własnego. Wartość godziwa programu jest początkowo szacowana na dzień przyznania go pracownikom. Wartość programu jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i na dzień ostatecznego nabycia uprawnień do otrzymania opcji, poprzez zmianę liczby opcji, do których realizacji zgodnie z oczekiwaniami Grupy nabyte zostaną bezwarunkowe prawa. Wszystkie zmiany w wartości godziwej programu są ujmowane jako korekta poprzednich księgowani w bieżącym okresie. Wartość godziwa pojedynczego prawa nie zmienia się, chyba że nastąpi istotna modyfikacja warunków programu, np. ceny realizacji, liczby przyznanych praw, warunków nabycia uprawnień, itp. W takim przypadku wartość godziwa pojedynczego prawa może się jedynie zwiększyć.

7. Zmiany wartości szacunkowych kwot, które były prezentowane w poprzednich okresach bieżącego roku obrotowego, lub zmiany wartości szacunkowych prezentowane w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w tym, w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie do bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych

obszarach. W niektórych istotnych kwestiach Zarząd opiera się na opiniach niezależnych ekspertów. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Klasyfikacja instrumentów finansowych

Stosując się do wytycznych MSR 39 w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi, posiadających ustalony termin płatności lub dające się ustalić terminy wymagalności, dokonuje się klasyfikacji takich aktywów do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Dokonując takiego osądu, ocenia się intencję i możliwość utrzymania takich inwestycji do terminu wymagalności.

Okres amortyzacji rzeczowego majątku trwałego

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej rzeczowych aktywów trwałych.

Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Ustalenie i wycena rezerw

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe) zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w notce 36.

Pozostałe rezerwy zostały wycenione zgodnie z najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku.

Składnik aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów i pasywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sprawozdawczy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Odpisy aktualizujące wartość należności i innych składników aktywów

Na dzień sprawozdawczy jednostki wchodzące w skład Grupy oceniają, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika należności, grupy należności lub innego składnika aktywów. Jeżeli wartość bieżąca składnika aktywów jest niższa od jego wartości księgowej, Grupa dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości przyszłych przepływów pieniężnych.

Umowy o usługę budowlaną

Przychody z tytułu umowy o usługę budowlaną składają się z kwoty pierwotnie uzgodnionej w umowie, skorygowanej o późniejsze zmiany w zakresie wykonywanych prac, rozszczenia, w jakim jest prawdopodobne, że zmiany te wpłyną na wysokość przychodów, a ich efekt da się wiarygodnie wycenić. Tak szybko, jak możliwe staje się wiarygodne oszacowanie wyniku na umowie o usługę budowlaną, przychody umowne są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu proporcjonalnie do stopnia zaawansowania prac.

Stopień zaawansowania niezakończonych umów budowlanych ocenia się metodą kosztową polegającą na określeniu na dzień sprawozdawczy stopnia zaawansowania prac w takim procencie, jaki stanowi udział poniesionych od rozpoczęcia umowy do dnia bilansowego kosztów umowy w całkowitej kwocie kosztów wykonania umowy

obejmującej koszty już poniesione oraz wynikające z aktualnego globalnego budżetu kosztów koszty wymagające jeszcze poniesienia dla pełnego wykonania umowy.

Jeśli wynik na umowie o usługę budowlaną nie może zostać wiarygodnie oszacowany, przychody z tytułu umowy ujmowane są tylko do wysokości poniesionych w związku z umową kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne. Oczekiwana strata na umowie jest ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Przychody ze sprzedaży usług budowlanych ujmuje się po spełnieniu następujących warunków:

- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób;
- jest prawdopodobne, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu przeprowadzonej transakcji;
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione przez jednostkę gospodarczą w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Zmiany szacunków

W okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca zmiany metodologii dokonywania istotnych szacunków. Zmiany szacunków wynikały ze zdarzeń, jakie miały miejsce w okresach sprawozdawczych.

8. Zasady konsolidacji

Spółka dominująca, niezależnie od charakteru zaangażowania w danej jednostce (jednostce, w której dokonał inwestycji), określa swój status jednostki dominującej, oceniając, czy sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonał inwestycji.

Spółka dominująca sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonała inwestycji, w przypadku, gdy z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę jednocześnie:

- sprawuje władzę nad jednostką, w której dokonał inwestycji;
- z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonał inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników;
- posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonał inwestycji, do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu do których Spółka dominująca ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości w ogólnej liczbie głosów w organach stanowiących. Jednostka dominująca sprawuje kontrolę nad jednostką zależną w szczególności, gdy z tytułu swojego zaangażowania w jednostkę zależną posiada prawa do jej wyników finansowych, ma możliwość wywierania wpływu na wysokość wyników finansowych oraz podlega ekspozycji na zmienność tych wyników.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli. Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą przejęcia. Przekazaną zapłatę w ramach połączenia jednostek wycenia się w wartości godziwej obliczanej jako ustaloną na dzień przejęcia sumę wartości godziwych aktywów przeniesionych przez jednostkę przejmującą, zobowiązań zaciągniętych przez jednostkę przejmującą wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz udziałów kapitałowych wyemitowanych przez jednostkę przejmującą.

Koszty powiązane z przejęciem są to koszty, które jednostka przejmująca ponosi, aby doprowadzić do połączenia jednostek, np. opłaty z tytułu usług doradczych, prawnych, rachunkowości, wyceny oraz opłaty za inne usługi profesjonalne lub doradcze, koszty ogólnej administracji oraz koszty rejestracji i emisji dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych. Jednostka przejmująca rozlicza związane z przejęciem koszty jako koszt okresu, w którym koszty te są ponoszone w zamian za otrzymane usługi.

Jednostka przejmująca ujmuje wartość firmy na dzień przejęcia i wycenia w kwocie nadwyżki wartości a) nad wartością b):

- a) sumy:
- przekazanej zapłaty wycenianej generalnie według wartości godziwej na dzień przejęcia,
 - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej,

- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, w wartości godziwej na dzień przejścia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej,
- b) kwota netto ustalonej na dzień przejścia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Niekiedy jednostka dokonuje okazynego nabycia, które jest połączeniem jednostek, w ramach którego kwota określona w pkt-cie b) przewyższa sumę kwot określonych w pkt-cie a). Jednostka przejmująca ujmuje powstały zysk w rachunku zysków i strat na dzień przejścia. Zysk przypisuje się do jednostki przejmującej.

Na dzień 31.12.2017 i 31.12.2016 nie występuje wartość firmy ani zysk z okazynego nabycia.

Wartość bilansowa inwestycji jednostki dominującej w jednostce zależnej oraz część kapitału własnego jednostki zależnej, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej zostaje wyłączona.

Przychody i koszty, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane począwszy od dnia przejścia kontroli. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów.

Skonsolidowane sprawozdania finansowe sporządza się stosując jednolite zasady rachunkowości. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zostają zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Udziały/akcje niekontrolujące oraz transakcje z udziałowcami / akcjonariuszami niekontrolującymi

Udziały niekontrolujące obejmują nie należące do Grupy udziały w spółkach objętych konsolidacją. Udziały niekontrolujące ustala się jako wartość aktywów netto jednostki powiązanej, przypadających na dzień nabycia, akcjonariuszom spoza Grupy Kapitałowej. Zidentyfikowane udziały niekontrolujące w swoim skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Jednostka Dominująca przedstawia oddzielnie od kapitału własnego właścicieli jednostki dominującej. Udziały niekontrolujące w aktywach netto obejmują:

- (i) wartość udziałów niekontrolujących z dnia pierwotnego połączenia, obliczoną zgodnie z MSSF 3, oraz
- (ii) zmiany w kapitale własnym przypadające na udział niekontrolujący począwszy od dnia połączenia.

Zmiany w udziale własnościowym Jednostki Dominującej w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą przez jednostkę dominującą kontroli nad jednostką zależną, stanowią transakcje kapitałowe (tj. transakcje z właścicielami działającymi jako właściciele jednostki)

Zyski i straty oraz każdy składnik innych całkowitych dochodów przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących. Łączne całkowite dochody przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną.

9. Zastosowane kursy walut

Pozycje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Grupy.

Transakcje wyrażone w walutach obcych w dniu dokonania transakcji ujmowane są w walucie funkcjonalnej przy zastosowaniu kursu kupna lub kursu sprzedaży walut z dnia zawarcia transakcji. Pozycje pieniężne aktywów i pasywów wyrażone w walucie obcej są przeliczane na dzień bilansowy według średniego kursu NBP dla danej waluty obowiązującego na ten dzień. Różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz wyceny bilansowej pożyczek, środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz kredytów bankowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji przychód lub koszt finansowy. Wszystkie pozostałe zyski lub straty prezentowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycjach przychodów lub kosztów działalności operacyjnej.

Niepieniężne pozycje aktywów i zobowiązań wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu dokonania transakcji. Niepieniężne pozycje bilansowe wyrażone w walucie obcej wyceniane według wartości godziwej są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień szacowania wartości godziwej.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a ich rachunki zysków i strat są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym jako jego odrębny składnik. Sprawozdania jednostkowe spółek zagranicznych przeliczane są z uwzględnieniem czterech miejsc po przecinku. W związku z tym, że sprawozdanie skonsolidowane sporządzamy z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, mogą wystąpić zaokrąglenia i niezgodności w sumach na poziomie miejsc dziesiętnych. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Dla potrzeb wyceny bilansowej oraz przeliczenia na złote polskie sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek i grup kapitałowych zastosowano następujące kursy walut obcych ustalone na podstawie notowań ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski („NBP”):

Średnie kursy wymiany złotego ustalone przez NBP na dzień ⁽¹⁾ ⁽²⁾	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
AZN	2,0769	2,3521
KZT	0,0106	0,0127
UAH	0,1236	0,1542
CZK	0,1632	0,1637
RUB	0,0604	0,0680
TRY	0,9235	-

(1) Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 31 grudnia 2017 roku.

(2) Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Średni kurs wymiany złotego ustalone przez NBP za okres sprawozdawczy ⁽¹⁾ ⁽²⁾	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
AZN	2,1745	2,4718
KZT	0,0116	0,0116
UAH	0,1402	0,1542
CZK	0,1614	0,1618
RUB	0,0644	0,0598
TRY	1,0295	-

(1) Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku.

(2) Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku.

10. Zmiana danych prezentowanych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych, zmiana zasad rachunkowości oraz korekty błędów

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono stosując jednolite zasady rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości i metod obliczeniowych, co w ostatnim rocznym sprawozdaniu finansowym.

Przyjęcie nowych standardów (opisanych powyżej) nie spowodowało znaczących zmian w polityce rachunkowości Grupy ani w prezentacji danych w sprawozdaniach finansowych.

Korekty błędów nie miały miejsca w prezentowanych okresach.

INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Nota 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Zgodnie z MSR 18 przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty są rozpoznawane w momencie, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego.

Przychody ze sprzedaży i przychody ogółem Grupy prezentują się następująco:

	<u>01.01 - 31.12.2017</u>	<u>01.01 - 31.12.2016</u>
Przychody ze sprzedaży produktów	47 368	43 765
Przychody ze sprzedaży usług	28 507	24 733
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	19 890	14 973
SUMA przychodów ze sprzedaży	95 765	83 471
Pozostałe przychody operacyjne	2 409	1 566
Przychody finansowe	120	124
SUMA przychodów ogółem	98 294	85 161

Przychody z działalności zaniechanej nie wystąpiły.

Nota 2. SEGMENTY OPERACYJNE

Segmenty operacyjne zostały wyłonione w oparciu o rachunkowość zarządczą prowadzoną przez Spółkę, na podstawie której kierownictwo podejmuje strategiczne decyzje. Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach operacyjnych są spójne z polityką rachunkowości Grupy. Transakcje z podmiotami zewnętrznymi i transakcje między segmentami realizowane są na warunkach rynkowych.

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi na następujące segmenty:

- **systemy zasilania**, w tym: systemy zasilania awaryjnego odbiorników stało i zmiennoprądowych, prostowniki, zasilacze buforowe, falowniki, przemienniki częstotliwości, filtry aktywne, systemy nadzoru układów zasilania, a także ogniwa paliwowe i inne urządzenia wchodzące w skład systemów zasilania,
- **usługi dla energetyki przemysłowej**, w tym: opracowanie koncepcji automatyzacji procesów technologicznych, opracowanie dokumentacji projektowej wykonawczej, kompletację urządzeń aparatury obiektowej oraz sterującej, wykonanie prefabrykatów montażowych, realizację dostaw aparatury kontrolno-pomiarowej na obiekty, demontaże i montaż obiektowe aparatury obiektowej, tras kablowych oraz magistral komunikacyjnych, w tym światłowodowych, demontaże i montaż szaf/stojaków krosowych, szaf systemów sterowania, stacji operatorskich i UPSów wraz z podłączeniem i sprawdzeniem, wykonanie instalacji zasilania i napięcia gwarantowanego, wykonanie prac pomiarowo-regulacyjnych, rozruch mechaniczny i technologiczny w zakresie wykonanych instalacji wraz ze szkoleniem obsługi, opracowanie dokumentacji powykonawczej oraz kompleksowe usługi: projektowanie, montaż, instalacja, uruchomienie, serwis gwarancyjny i pogwarancyjny urządzeń zasilających produkcji własnej,
- **pozostałe segmenty**, prowadzenie szkoleń i doradztwa w zakresie systemów zasilania dla przemysłu oraz jednostek naukowych, organizacja seminariów naukowo-technicznych.

Nie wystąpiły różnice w poniższej prezentacji danych finansowych w układzie segmentów a polityką rachunkowości Grupy. Zarząd nie analizuje wartości łącznych aktywów i zobowiązań dla poszczególnych segmentów. Zarząd Spółki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku/(straty) brutto ze sprzedaży.

Informacje o poszczególnych segmentach operacyjnych występujących w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.

Rodzaj asortymentu	Działalność kontynuowana			Działalność zaniechana	Pozostałe nieprzypisane	Ogółem
	Systemy zasilania	Usługi dla energetyki przemysłowej	Pozostałe segmenty			
Przychody z poszczególnych segmentów w tym:	47 368	27 843	20 554	-	2 409	98 174
- uzyskiwane od zewnętrznych klientów	47 368	27 843	20 554	-	2 409	98 174
- uzyskiwane z tytułu transakcji z innymi segmentami tej samej jednostki	-	-	-	-	-	-
Koszty bezpośrednio związane z uzyskaniem przychodów z poszczególnych segmentów	34 836	24 737	17 949	-	19 947	97 469
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	1 430	1 430
Zysk/ (strata) segmentu	12 532	3 106	2 605	-	-18 970	-725

Informacje o poszczególnych segmentach operacyjnych występujących w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.

Rodzaj asortymentu	Działalność kontynuowana			Działalność zaniechana	Pozostałe nieprzypisane	Ogółem
	Systemy zasilania	Usługi dla energetyki przemysłowej	Pozostałe segmenty			
Przychody z poszczególnych segmentów w tym:	43 765	24 075	15 631	-	1 566	85 037
- uzyskiwane od zewnętrznych klientów	43 765	24 075	15 631	-	1 566	85 037
- uzyskiwane z tytułu transakcji z innymi segmentami tej samej jednostki	-	-	-	-	-	-
Koszty bezpośrednio związane z uzyskaniem przychodów z poszczególnych segmentów	30 124	19 530	11 227	-	18 557	79 438
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	1 355	1 355
Zysk/ (strata) segmentu	13 641	4 545	4 404	-	-18 346	4 244

Przychody uzyskane od klientów zewnętrznych ze sprzedaży poszczególnych grup produktów, usług oraz towarów i materiałów przedstawiają się następująco:

	<u>01.01 -31.12.2017</u>	<u>01.01 -31.12.2016</u>
Produkty		
- urządzenia systemów zasilających	47 008	43 271
- dedykowane urządzenia rozdzielcze	360	494
Przychody ze sprzedaży produktów	47 368	43 765
Usługi		
- budowlano-montażowe dla branży AKPiA (aparatury kontrolno-pomiarowej i automatyki)	26 292	22 137
- serwisowe	1 617	2 034
- pozostałe	598	562
Przychody ze sprzedaży usług	28 507	24 733
Towary i materiały		
- towary	19 731	14 897
- pozostałe	159	76
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	19 890	14 973
SUMA przychodów ze sprzedaży	95 765	83 471

Główni klienci:

W 2017 i 2016 roku Grupa nie posiadała głównych klientów, od których była zależna.

Informacje geograficzne

Segmenty geograficzne za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.

Segmenty	łącznie pozostałe						
	Polska	kraje	Europa UE	Europa poza UE	Azja	Afryka	Australia
Sprzedaż klientom zewnętrznym	39 352	56 413	22 540	31 312	2 550	-	11

Segmenty geograficzne za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.

Segmenty	łącznie pozostałe						
	Polska	kraje	Europa UE	Europa poza UE	Azja	Afryka	Australia
Sprzedaż klientom zewnętrznym	37 141	46 330	11 121	32 971	2 171	-	67

Nota 3. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	<u>01.01 -31.12.2017</u>	<u>01.01 -31.12.2016</u>
Amortyzacja	2 925	2 343
Zużycie materiałów i energii	30 440	24 605
Usługi obce	16 884	15 400
Podatki i opłaty	604	425
Wynagrodzenia	22 896	20 090
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	5 367	4 738
Pozostałe koszty rodzajowe	3 816	2 868
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	82 932	70 469

Zmiana stanu produktów	-1 625	-134
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	-1 131	-1 245
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	-7 513	-7 176
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	-12 434	-11 381
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	60 229	50 533

KOSZTY AMORTYZACJI I ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH UJĘTE W RZIS	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	2 272	1 877
Amortyzacja środków trwałych	1 282	767
Amortyzacja wartości niematerialnych	394	454
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość zapasów	596	656
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	160	136
Amortyzacja środków trwałych	157	134
Amortyzacja wartości niematerialnych	3	2
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	1 089	986
Amortyzacja środków trwałych	899	810
Amortyzacja wartości niematerialnych	190	176

KOSZTY ZATRUDNIENIA	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
Wynagrodzenia	22 896	20 090
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	5 367	4 738
Suma kosztów świadczeń pracowniczych, w tym:	28 263	24 828
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	16 766	15 103
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	4 608	3 586
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	6 889	6 119

Nota 4. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	236	-
Rozwiązanie rezerw	42	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów	1 378	609
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	77	41
Dotacje rządowe	473	619
Pozostałe	203	297
RAZEM	2 409	1 566

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-	72
Darowizny	1	3
Niezawinione niedobory składników majątku obrotowego	-	-
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	1 039	843
Pozostałe	390	437
RAZEM	1 430	1 355

UTWORZENIE/ ROZWIĄZANIE ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ NETTO	01.01 -31.12.2017	01.01 -31.12.2016
Należności	-339	234
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
RAZEM	-339	234

Nota 5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

PRZYCHODY FINANSOWE	01.01 -31.12.2017	01.01 -31.12.2016
Przychody z tytułu odsetek	109	94
Zysk netto ze zbycia aktywów i zobowiązań finansowych wycenionych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	24
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	-	6
Pozostałe	11	-
RAZEM	120	124

KOSZTY FINANSOWE	01.01 -31.12.2017	01.01 -31.12.2016
Koszty z tytułu odsetek	1 028	866
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	185	-
Pozostałe	30	27
RAZEM	1 243	893

Nota 6. PODATEK DOCHODOWY I ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym przedstawiają się następująco:

PODATEK DOCHODOWY WYKAZANY W RZIS	01.01 -31.12.2017	01.01 -31.12.2016
Bieżący podatek dochodowy	944	1 261
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	944	1 261
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	-
Odroczony podatek dochodowy	101	-298
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	101	-298
Związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego	-	-
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	1 045	963

BIEŻĄCY PODATEK DOCHODOWY	01.01 -31.12.2017	01.01 -31.12.2016
Zysk przed opodatkowaniem	-1 848	3 475
Przychody wyłączone z opodatkowania	3 093	4 970
Koszty lat ubiegłych zmniejszające podstawę opodatkowania	3 292	1 110
Koszty niebędące kosztami uzyskania przychodów	3 343	7 404
Przychody lat ubiegłych zwiększające podstawę do opodatkowania	8 321	383
Dochód do opodatkowania	3 431	5 182
Odliczenia od dochodu - darowizna, strata	1 449	3
Podstawa opodatkowania	1 982	5 179
Podatek dochodowy przy zastosowaniu bieżących stawek	944	1 261
Efektywna stawka podatku (udział podatku dochodowego w zysku przed opodatkowaniem)	-	36%

Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Część bieżąca podatku dochodowego ustalona została według stawki równej 19% dla podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym dla podmiotów działających na terenie Polski, dla podmiotów zagranicznych, zgodnie z obowiązującymi w danym kraju stawkami.

AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	01.01 -31.12.2017	01.01 -31.12.2016
Aktywa z tytułu podatku odroczonego na początek okresu:	1 772	1 034
Zwiększenia w ciągu okresu, w tym:	1 066	1 106
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	22	19
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	-	-
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	62	45
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	46	65
Pozostałe rezerwy	21	58
Pozostałe aktywa	68	20
Dyskonto należności długoterminowych	2	1
Ujemne różnice kursowe	1	-
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	106	-
Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne płatne w następnych okresach	51	36
Odpisy aktualizujące zapasy i kontrakty budowlane	637	840
Odpisy aktualizujące należności	50	22
Zmniejszenia w ciągu okresu, w tym:	1 148	374
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	13	12
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	-	-
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	36	28
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	88	100
Pozostałe rezerwy	45	41
Pozostałe aktywa	34	5
Dyskonto należności długoterminowych	3	-
Ujemne różnice kursowe	-	-
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	-	-
Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne płatne w następnych okresach	36	42
Odpisy aktualizujące zapasy i kontrakty budowlane	885	93
Odpisy aktualizujące należności	8	53
różnice kursowe z przeliczenia	-8	6
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego na koniec okresu:	1 682	1 772

REZERWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego na początek okresu:	696	257
Zwiększenia w ciągu okresu, w tym:	648	635
Różnica okresu amortyzacji	81	74
Przeszacowanie środków trwałych do wartości godziwej (zakładany koszt)	-	-
Pozostałe aktywa	85	12
Dodatnie różnice kursowe	-	-
Niezafakturowane należności z usług budowlanych	482	549
Zmniejszenia w ciągu okresu, w tym:	625	198
Różnica okresu amortyzacji	28	119

Przeszacowanie środków trwałych do wartości godziwej (zakładany koszt)	-	-
Pozostałe aktywa	25	16
Dodatnie różnice kursowe	-	-
Niezafakturowane należności z usług budowlanych	572	63
<i>różnice kursowe z przeliczenia</i>	-1	2
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego na koniec okresu:	718	696

Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

	<u>01.01 -31.12.2017</u>	<u>01.01 -31.12.2016</u>
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	1 682	1 772
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	718	696
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność zaniechana	-	-
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	964	1 076

Nota 7. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

Działalność zaniechana nie występuje.

Nota 8. UJAWNIEŃ ELEMENTÓW POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

	<u>01.01 -31.12.2017</u>	<u>01.01 -31.12.2016</u>
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-415	1 122
Suma dochodów całkowitych	-415	1 122

Nota 9. EFEKT PODATKOWY POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

	01.01 - 31.12.2017			01.01 - 31.12.2016		
	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-415	-	-415	1 122	-	1 122
Suma dochodów całkowitych	-415	-	-415	1 122	-	1 122

Nota 10. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Grupy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Działalność kontynuowana i zaniechana

Wyliczenie zysku na jedną akcję zostało oparte na następujących informacjach:

	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
Zysk netto z działalności kontynuowanej	-2 893	2 512
Strata na działalności zaniechanej	-	-
Zysk/strata netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję	-2 893	2 512
Efekt rozwodnienia:	-	-
Zysk/strata netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	-2 893	2 512

Liczba wyemitowanych akcji

	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
Średnia ważona liczba akcji przypadających na akcjonariuszy Spółki wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na jedną akcję w szt.	28 185 494	28 154 075
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych	1 486 301	-
- akcje serii F*	1 486 301	-
Średnia ważona liczba akcji zwykłych przypadających na akcjonariuszy Spółki wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na jedną akcję w szt.	29 671 795	28 154 075

* Do wyliczenia rozwodnionej liczby akcji zwykłych przyjęto maksymalną liczbę akcji serii F, która została określona w Uchwale WZ z dnia 29 maja 2017 roku.

	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
Zysk (strata) na jedną akcję		
Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)		
Podstawowy za okres obrotowy	-0,10	0,09
Rozwodniony za okres obrotowy	-0,10	0,09

Nota 11. DYWIDENDY WYPŁACONE, ZAPROPONOWANE LUB UCHWALONE DO DNIA ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

W dniu 13 maja 2017 roku Rada Nadzorcza APS Energia S.A. pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu dotyczący przeznaczenia części zysku netto za 2016 r. na wypłatę dywidendy.

W dniu 29 maja 2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Emitenta podjęło uchwałę nr 14/2017 w przedmiocie podziału zysku APS Energia S.A. za 2016 r.

Zgodnie z podjętą ww. uchwałą, Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki postanowiło zysk APS Energia S.A. za 2016 r. w kwocie 653 065,17 zł przeznaczyć na:

1) zwiększenie kapitału zapasowego Spółki kwotą 89 355,29 zł (słownie: osiemdziesiąt dziewięć tysięcy trzysta pięćdziesiąt pięć złotych dwadzieścia dziewięć groszy),

2) wypłatę dywidendy akcjonariuszom Spółki kwotą 563 709,88 zł (słownie: pięćset sześćdziesiąt trzy tysiące siedemset dziewięć złotych osiemdziesiąt osiem groszy), co stanowi 2 (słownie: dwa) grosze na jedną akcję Spółki.

Dzień został ustalony na 16 czerwca 2017 r., natomiast wypłata dywidendy nastąpiła 30 czerwca 2017 r.

Akcje Spółki nie są uprzywilejowane co do dywidendy.

Za rok obrotowy zakończony:	Dywidenda z akcji zwykłych			Zaliczka na dywidendę	
	Data wypłaty	Wielkość w PLN	Wartość na 1 akcję	Data wypłaty	Wielkość
31.12.2017	-	-	-	-	-
31.12.2016	30.06.2017	563 709,88	0,02	-	-

Nota 12. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Struktura własnościowa

STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA - wartość netto	31.12.2017	31.12.2016
Własne	34 665	34 811
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	2 797	2 533
Razem	37 462	37 344

Rzeczowe aktywa trwałe, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Nieruchomości o wartości bilansowej 26 249 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 5 734 tysięcy PLN) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki. Ponadto prawo użytkowania wieczystego, wykazane jako grunty o wartości 232 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 232 tysięcy PLN) objęte jest hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy (nota 32).

Koszty finansowania zewnętrznego

Tytuły	31.12.2017	31.12.2016
Aktywowana kwota kosztów finansowania zewnętrznego	-	2
Stopa kapitalizacji zastosowana do ustalenia kwoty kosztów finansowania zewnętrznego	-	3,61

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2017-31.12.2017 r.

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2017 roku	5 966	25 372	5 917	4 223	2 134	43 612
Zwiększenia, z tytułu:	-	24	1 296	1 080	93	2 493
- nabycia środków trwałych	-	24	1 275	687	93	2 079
- wytworzenie we własnym zakresie środków trwałych	-	-	21	-	-	21
- zawartych umów leasingu	-	-	-	393	-	393
- inne	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	3	724	10	737
- zbycia	-	-	-	724	-	724
- likwidacji	-	-	3	-	10	13
- inne	-	-	-	-	-	-
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-27	-17	-24	-68
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2017 roku	5 966	25 396	7 183	4 562	2 193	45 300
Umorzenie na dzień 01.01.2017 roku	-	670	2 068	2 533	1 002	6 273
Zwiększenia, z tytułu:	-	635	673	748	282	2 338
- amortyzacji ujętą w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	-	635	673	748	282	2 338
- inne	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	2	712	10	724
- likwidacji	-	-	2	-	10	12
- sprzedaży	-	-	-	712	-	712
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-22	-11	-11	-44
Umorzenie na dzień 31.12.2017 roku	-	1 305	2 717	2 558	1 263	7 843
Odpisy aktualizujące na 01.01.2017 roku	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na 31.12.2017 roku	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	5 966	24 091	4 466	2 004	930	37 457

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2016-31.12.2016 r.

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2016 roku	3 808	4 504	4 171	3 762	1 120	17 365
Zwiększenia, z tytułu:	2 158	21 124	1 941	767	987	26 977
- nabycia środków trwałych	2 158	19 495	880	143	279	22 955
- wytworzenie we własnym zakresie środków trwałych	-	1 629	625	-	-	2 254
- zawartych umów leasingu	-	-	436	624	708	1 768
- inne	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	256	233	321	15	825
- zbycia	-	-	4	321	-	325
- likwidacji	-	256	229	-	15	500
- inne	-	-	-	-	-	-
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	38	15	42	95
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016 roku	5 966	25 372	5 917	4 223	2 134	43 612
Umorzenie na dzień 01.01.2016 roku	-	491	1 781	2 119	810	5 201
Zwiększenia, z tytułu:	-	329	478	714	190	1 711
- amortyzacji ujętą w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	-	329	478	714	190	1 711
- inne	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	150	220	312	13	695
- likwidacji	-	150	216	-	13	379
- sprzedaży	-	-	4	312	-	316
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	29	12	15	56
Umorzenie na dzień 31.12.2016 roku	-	670	2 068	2 533	1 002	6 273
Odpisy aktualizujące na 01.01.2016 roku	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na 31.12.2016 roku	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016 roku	5 966	24 702	3 849	1 690	1 132	37 339

Środki trwałe w budowie

Stan na 01.01.2017	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Stan na 31.12.2017
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	
5	-	-	-	-	-	5

Stan na 01.01.2016	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Stan na 31.12.2016
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	
8 639	13 992	21 974	465	-	187	5

Wartość i powierzchnia gruntów użytkowanych wieczysto (nie dotyczy Spółek zagranicznych)

Adres nieruchomości	Nr księgi wieczystej lub zbiorów dokumentów	Nr działki	Powierzchnia działki [m ²] na 31.12.2017	Wartość na 31.12.2017	Powierzchnia działki [m ²] na 31.12.2016	Wartość na 31.12.2016
Wilczkowice Górne gm. Kozienice	RA1K/00058220/7	328/40, 328/42	7 932	232	7 932	232
OGÓŁEM			7 932	232	7 932	232

Leasingowane środki trwałe

Środki trwałe	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Nieruchomości	-	-	-	-	-	-
Maszyny i urządzenia	463	121	342	505	88	417
Środki transportu	2 829	1 104	1 725	2 174	930	1 244
Pozostałe środki trwałe	708	210	498	708	68	640
Razem	4 000	1 435	2 565	3 387	1 086	2 301

Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

W latach 2016-2017 nie dokonywano odpisów aktualizujących wartość środków trwałych.

Nota 13. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2017-31.12.2017 r.

	Koszty prac rozwojowych ¹	Koszty prac rozwojowych w toku wytworzenia ¹	Znaki towarowe ²	Patenty i licencje ²	Oprogramowanie komputerowe ²	Inne ²	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2017 roku	4 602	1 518	40	-	977	189	7 326
Zwiększenia, z tytułu:	95	1 133	-	-	143	-	1 371
- prace rozwojowe wytworzone we własnym zakresie/nabycia	-	1 133	-	-	143	-	1 276
- przeniesienie z prac rozwojowych w toku	95	-	-	-	-	-	95
- zawartych umów leasingu	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	95	-	-	-	-	95
- przeniesienie z prac rozwojowych w toku	-	95	-	-	-	-	95
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2017 roku	4 697	2 556	40	-	1 120	189	8 602
Umorzenie na dzień 01.01.2017 roku	3 713	-	40	-	512	160	4 425
Zwiększenia, z tytułu:	467	-	-	-	120	-	587
- amortyzacji ujętą w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	467	-	-	-	120	-	587
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-1	-	-1
Umorzenie na dzień 31.12.2017 roku	4 180	-	40	-	631	160	5 011
Odpisy aktualizujące na 01.01.2017 roku	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na 31.12.2017 roku	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	517	2 556	-	-	489	29	3 591

¹ Wytworzone we własnym zakresie,

² Zakupione/powstałe w wyniku połączenia jednostek gospodarczych

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2016-31.12.2016 r.

	Koszty prac rozwojowych ¹	Koszty prac rozwojowych w toku wytworzenia ¹	Znaki towarowe ²	Patenty i licencje ²	Oprogramowanie komputerowe ²	Inne ²	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2016 roku	4 485	1 068	40	-	951	189	6 733
Zwiększenia, z tytułu:	117	567	-	-	26	-	710
- prace rozwojowe wytworzone we własnym zakresie/nabycia	-	567	-	-	26	-	593
- przeniesienie z prac rozwojowych w toku	117	-	-	-	-	-	117
- zawartych umów leasingu	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	117	-	-	-	-	117
- przeniesienie z prac rozwojowych w toku	-	117	-	-	-	-	117
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016 roku	4 602	1 518	40	-	977	189	7 326
Umorzenie na dzień 01.01.2016 roku	3 213	-	38	-	382	160	3 793
Zwiększenia, z tytułu:	500	-	2	-	130	-	632
- amortyzacji ujętą w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	500	-	2	-	130	-	632
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-
Umorzenie na dzień 31.12.2016 roku	3 713	-	40	-	512	160	4 425
Odpisy aktualizujące na 01.01.2016 roku	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na 31.12.2016 roku	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016 roku	889	1 518	-	-	465	29	2 901

¹ Wytworzone we własnym zakresie,

² Zakupione/powstałe w wyniku połączenia jednostek gospodarczych

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

W latach 2016-2017 nie dokonywano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości wartości niematerialnych.

Struktura własności

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Własne	3 591	2 901
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	-	-
Razem	3 591	2 901

Nota 14. WARTOŚĆ FIRMY

Nie występuje.

Nota 15. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Nie występuje.

Nota 16. AKCJE I UDZIAŁY W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH NIE OBJĘTYCH KONSOLIDACJĄ

Nie występuje.

Nota 17. AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

Nie występuje.

Nota 18. POZOSTAŁE AKTYWA TRWAŁE

Nie występuje.

Nota 19. ZAPASY

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

	31.12.2017	31.12.2016
Materiały na potrzeby produkcji	4 631	4 444
Półprodukty i produkty w toku	3 898	1 478
Produkty gotowe	1 587	1 737
Towary	1 153	1 343
Zapasy ogółem, w tym:	11 269	9 002
- wartość bilansowa zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	3 600	3 600

Zapasy w kwocie 3 600 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz na dzień 31 grudnia 2016 r. stanowiły zabezpieczenie zaciągniętego kredytu w rachunku bieżącym w wysokości 3 500 tys. zł.

Zapasy w okresie 01.01.-31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	półprodukty i produkty				Razem
	materiały	produkcja w toku	gotowe	towary	
Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	23 235	5 899	2 861	7 340	39 335
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie	339	39	168	50	596
Odpisy wartości zapasów odwrócone w okresie	86	25	28	26	165

Analiza wiekowa zapasów w okresie 01.01. - 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Okres zalegania w dniach				Razem
	do 1 roku	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat	
Materiały (brutto)	3 995	549	473	1 131	6 148
Materiały (odpisy)	-	197	189	1 131	1 517
Materiały netto	3 995	352	284	-	4 631
Półprodukty i produkty w toku (brutto)	3 845	64	85	55	4 049
Półprodukty i produkty w toku (odpisy)	-	32	64	55	151
Półprodukty i produkty w toku (netto)	3 845	32	21	-	3 898
Produkty gotowe (brutto)	1 415	166	344	100	2 025
Produkty gotowe (odpisy)	-	83	255	100	438
Produkty gotowe (netto)	1 415	83	89	-	1 587
Towary (brutto)	1 125	8	20	48	1 201
Towary (odpisy)	-	-	-	48	48
Towary (netto)	1 125	8	20	-	1 153

Zmiany stanu odpisów aktualizujących zapasy

Wyszczególnienie	Odpisy aktualizujące				Razem odpisy aktualizujące zapasy
	Odpisy aktualizujące materiały	Odpisy aktualizujące półprodukty i produkty w toku	Odpisy aktualizujące produkty gotowe	Odpisy aktualizujące towary	
Stan na dzień 01.01.2017 roku	1 269	137	298	47	1 751
Zwiększenia, w tym:	339	39	168	50	596
- utworzenie odpisów aktualizujących ujętych jako koszt w okresie	339	39	168	50	596
Zmniejszenia, w tym:	91	25	28	49	193
- odwrócenie odpisów aktualizujących ujęte jako zmniejszenie kosztów okresu	86	25	28	26	165
- wykorzystanie odpisów	5	-	-	23	28
Stan na dzień 31.12.2017 roku	1 517	151	438	48	2 154
Stan na dzień 01.01.2016 roku	960	64	154	59	1 237
Zwiększenia, w tym:	359	73	165	59	656
- utworzenie odpisów aktualizujących ujętych jako koszt w okresie	359	73	165	59	656
Zmniejszenia, w tym:	50	-	21	71	142
- odwrócenie odpisów aktualizujących ujęte jako zmniejszenie kosztów okresu	50	-	21	66	137
- wykorzystanie odpisów	-	-	-	5	5
Stan na dzień 31.12.2016 roku	1 269	137	298	47	1 751

Utworzenie odpisów aktualizujących na zapasy wynika z porównania wartości bilansowej zapasów z ich wartością odzyskiwalną, tj. do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania, której osiągnięcia oczekuje się z tytułu sprzedaży lub wykorzystywania. Odpisy tworzone są również na zapasy zalegające zgodnie z polityką rachunkowości Grupy. Odpis obciąża koszty danego okresu. Odwrócenie odpisów następuje w momencie ustania przyczyny utworzenia i jest ujęte jako zmniejszenie kosztów danego okresu.

Nota 20. DŁUGOTERMINOWE UMOWY O USŁUGĘ BUDOWLANĄ

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
Przychody ze sprzedaży robót budowlanych (kontraktów długoterminowych)	20 763	20 720
Koszt wytworzenia robót budowlanych	18 326	17 494
Wynik	2 437	3 226

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa		
Kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę	2 209	10 287
- w tym kaucje zatrzymane	280	852
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny kontraktów (kwoty brutto należne od zamawiających z tytułu umów o budowę)	2 753	4 017
Pasywa		
Kwoty należne dostawcom z tytułu umów o budowę	2 023	9 133
Zaliczki na roboty budowlane	336	-
Rezerwy na przewidywane straty	-	46
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny kontraktów (kwoty brutto należne od zamawiających z tytułu umów o budowę)	3	82

Nota 21. NALEŻNOŚCI HANDLOWE

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Należności handlowe	26 174	30 547
- od jednostek powiązanych	-	-
- od pozostałych jednostek	26 174	30 547
Odpisy aktualizujące	1 158	1 617
Należności handlowe brutto	27 332	32 164

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na 31 grudnia 2017 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 1 158 tysięcy PLN (2016: 1 617 tysięcy PLN) zostały uznane za nieściągalne i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych

	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	1 617	1 371
Zwiększenia, w tym:	1 038	843
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	1 038	843
Zmniejszenia w tym:	1 383	847
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	5	238
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	1 378	609
Różnice kursowe z przeliczenia	-114	250
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na koniec okresu	1 158	1 617

Należności handlowe o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty

	31.12.2017	31.12.2016
0-90	17 030	26 954
90-180	3 689	1 074
180-360	-	-
powyżej 360	276	303
Przeterminowane	6 337	3 833
Należności handlowe brutto	27 332	32 164
odpis aktualizujący wartość należności	1 158	1 617
Należności handlowe netto	26 174	30 547

Przeterminowane należności handlowe

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowanie w dniach				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2017							
należności brutto	27 332	20 995	4 224	93	96	600	1 324
odpisy aktualizujące	1 158	-	-	-	-	83	1 075
należności netto	26 174	20 995	4 224	93	96	517	249
31.12.2016							
należności brutto	32 164	28 331	2 062	52	225	240	1 254
odpisy aktualizujące	1 617	-	-	-	195	228	1 194
należności netto	30 547	28 331	2 062	52	30	12	60

Należności handlowe dochodzone na drodze sądowej

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Należności handlowe skierowane na drogę postępowania sądowego	991	1 040
Odpisy aktualizujące wartość należności spornych	923	990
Wartość netto należności handlowych dochodzonych na drodze sądowej	68	50

Nota 22. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Pozostałe należności, w tym:	674	2 461
- z tytułu podatków, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	201	2 089
- z tytułu ceł	110	40
- z tytułu ubezpieczeń	18	7
- inne	345	325
Odpisy aktualizujące wartość należności pozostałych	-	-
Pozostałe należności brutto	674	2 461

Struktura walutowa należności handlowych i pozostałych

waluta	31.12.2017		31.12.2016	
	w walucie	po przeliczeniu na	w walucie	po przeliczeniu na
		PLN		PLN
PLN	16 074	16 074	22 353	22 353
EUR	4	18	469	2 074
USD	2	9	2	10
AZN	15	31	15	35
KZT	51 364	544	49 814	623
UAH	295	36	316	49
CZK	6 624	1 081	11 188	1 832
RUB	168 961	10 205	112 487	7 649
TRY	9	8	-	-
Razem należności handlowe i pozostałe brutto	X	28 006	X	34 625

Nota 23. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa nie posiadała aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Nota 24. POZOSTAŁE AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

	31.12.2017		31.12.2016	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Pożyczki udzielone	20	-	20	-
Gwarancje bankowe/depozyty bankowe	392	-	605	-
Razem aktywa i zobowiązania finansowe	412	-	625	-
- długoterminowe	46	-	51	-
- krótkoterminowe	366	-	574	-

Udzielone pożyczki

	31.12.2017	31.12.2016
Udzielone pożyczki	20	20
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-	-
Suma netto udzielonych pożyczek	20	20
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe	20	20

Nota 25. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2017	31.12.2016
- ubezpieczenia majątkowe	107	110
- koszty przyszłych okresów	40	9
- prenumerata czasopism	-	2
- aktywa z tyt. niezakończonych umów długoterminowych	2 753	4 017
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe	2	16
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	2 902	4 154

Nota 26. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych:	3 320	2 119
kasa	16	54
bank	3 304	2 065
Inne środki pieniężne:	1 739	-
Środki pieniężne w drodze	339	-
Lokaty overnight	-	-
Lokaty krótkoterminowe o terminie realizacji do 3 m-cy	1 400	-
Razem	5 059	2 119

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 5 059 tysięcy PLN (31 grudnia 2016 roku: 2 119 tysięcy PLN).

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania		
Kaucje	79	-
Razem	79	-

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 796 tysięcy PLN (31 grudnia 2016 roku: 1 621 tysięcy PLN).

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne do dyspozycji jednostki, nie wykazywane w pozycji bilansowej		
Środki pieniężne ZFŚS	96	86
Dostępne, niewykorzystane środki pieniężne w ramach kredytu w rachunku bieżącym	796	1 621
Razem	892	1 707

Nota 27. KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Kapitał zakładowy – struktura

Seria/emisja rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji w szt.	Wartość jednostkowa w zł.	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej w zł.	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
A / Akcje na okaziciela	zwykłe	-	19 608 000	0,20	3 921 600	gotówka i aport	18.01.2010
B / Akcje na okaziciela	zwykłe	-	4 902 000	0,20	980 400	gotówka	18.01.2010
D / Akcje na okaziciela	zwykłe	-	1 400 000	0,20	280 000	gotówka	25.05.2013
C1/ Akcje na okaziciela	zwykłe	-	207 280	0,20	41 456	gotówka	27.02.2014
E / Akcje na okaziciela	zwykłe	-	1 730 000	0,20	346 000	gotówka	24.09.2015
C2/ Akcje na okaziciela	zwykłe	-	156 107	0,20	31 221,4	gotówka	04.02.2016
C3/ Akcje na okaziciela	zwykłe	-	182 107	0,20	36 421,4	gotówka	04.02.2016
Razem			28 185 494		5 637 098,8		

Kapitał zakładowy – struktura cd.

Akcjonariusz	Liczba akcji	% kapitału akcyjnego	Liczba głosów	% głosów
Antoni Dmowski	7 889 772	28,0%	7 889 772	28,0%
Piotr Szewczyk	7 890 114	28,0%	7 890 114	28,0%
Paweł Szumowski	7 890 114	28,0%	7 890 114	28,0%
Investors TFI S.A.	1 606 669	5,7%	1 606 669	5,7%
Pozostali	2 908 825	10,3%	2 908 825	10,3%
Razem	28 185 494	100,0%	28 185 494	100,0%

Zmiana stanu kapitału zakładowego

	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał zakładowy na początek okresu	5 637	5 569
<i>Zwiększenia, z tytułu:</i>	-	68
- Emisja akcji	-	68
<i>Zmniejszenia, z tytułu:</i>	-	-
Kapitał zakładowy na koniec okresu	5 637	5 637

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 0,20 PLN i zostały w pełni opłacone.

Zmiana kapitału zakładowego w 2016 roku

W dniu 4 lutego 2016 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) dokonał podwyższenia kapitału zakładowego APS Energia S.A. o kwotę 67 642,80 zł. Podwyższenie zostało zrealizowane w ramach kapitału warunkowego poprzez emisję 156 107 akcji serii C2 oraz 182 107 akcji serii C3 w ramach Programu Motywacyjnego, na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia APS Energia S.A. z dnia 10 kwietnia 2013 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w ramach kapitału warunkowego oraz w sprawie ustalenia zasad i przyjęcia programu motywacyjnego dla kluczowych pracowników i Członków Zarządu Spółki oraz spółek zależnych z Grupy APS Energia.

Nota 28. KAPITAŁ ZAPASOWY ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ CENY NOMINALNEJ

W 2013 roku został utworzony kapitał zapasowy, który powstał z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 4 060 tys. zł, pomniejszonej o koszty emisji akcji, ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 395 tys. zł.

W 2015 roku dokonano kolejnej emisji akcji, w wyniku czego kapitał zapasowy został podwyższony o kwotę 6 163 tys. zł. Nadwyżka wartości emisyjnej nad nominalną wyniosła 7 439 tys. zł, natomiast koszty emisji 1 276 tys. zł.

Nota 29. POZOSTAŁE KAPITAŁY

Pozostałe kapitały

	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał zapasowy	20 098	19 691
Kapitał z aktualizacji wyceny	-	-
Pozostały kapitał rezerwowy	2 101	2 101
Akcje własne (-)	-	-
RAZEM	22 199	21 792

Kapitał rezerwowo powstał w związku z podjęciem uchwały nr 2/2013 Walnego Zgromadzenia APS Energia S.A. z dnia 10 kwietnia 2013 r. w sprawie przyjęcia Programu Motywacyjnego dla Członków Zarządu Spółki oraz innych osób spośród kierownictwa Spółki oraz spółek zależnych.

Przydział akcji serii C2 i C3

W związku z wykonaniem uchwały z dnia 10 kwietnia 2013 r. w sprawie przyjęcia Programu Motywacyjnego (w oparciu o warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego) w dniu 30 grudnia 2015 roku Zarząd Spółki dokonał przydziału łącznie 156 107 akcji serii C2 oraz 182 107 akcji serii C3. Zmniejszenie kapitału rezerwowego w okresie sprawozdawczym spowodowane było rejestracją podwyższenia kapitału zakładowego o serie C2 i C3.

Zmiana stanu pozostałych kapitałów

Wyszczególnienie	Kapitał z				Razem
	Kapitał zapasowy	aktualizacji wyceny	Kapitał rezerwowo	Akcje własne	
Stan na dzień 01.01.2017 r.	19 691	-	2 101	-	21 792
Zwiększenia w okresie:	407	-	-	-	407
Wpłaty na akcje objęte Programem Motywacyjnym	-	-	-	-	-
Utworzenie kapitału rezerwowego na ewentualne umorzenie akcji	-	-	-	-	-
Podział/ pokrycie zysku/straty netto	407	-	-	-	407
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników	-	-	-	-	-
Zmniejszenia w okresie:	-	-	-	-	-
Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2017 r.	20 098	-	2 101	-	22 199
Stan na dzień 01.01.2016 r.	17 063	-	2 169	-	19 232
Zwiększenia w okresie:	2 628	-	-	-	2 628
Wpłaty na akcje objęte Programem Motywacyjnym	-	-	-	-	-
Utworzenie kapitału rezerwowego na ewentualne umorzenie akcji	-	-	-	-	-
Podział/ pokrycie zysku/straty netto	2 628	-	-	-	2 628
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników	-	-	-	-	-
Zmniejszenia w okresie:	-	-	68	-	68
Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego	-	-	68	-	68
Stan na dzień 31.12.2016 r.	19 691	-	2 101	-	21 792

Nota 30. NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY

Niepodzielony wynik obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy:

	31.12.2017	31.12.2016
Kwoty zawarte w pozycji niepodzielony wynik niepodlegające wypłacie w formie dywidendy :		
niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych w bilansie 2010	-5 573	-5 573
podział zysku za rok 2010	2 088	2 088
podział zysku za rok 2011	6 298	6 298
podział zysku za rok 2012	485	485
podział zysku za rok 2013	1 684	1 684
podział zysku za rok 2014	499	499
podział zysku za rok 2015	-151	-151
podział zysku za rok 2016	1 542	-
RAZEM	6 872	5 330

Nota 31. KAPITAŁ AKCJONARIUSZY NIEKONTROLUJĄCYCH

Nie występuje.

Nota 32. KREDYTY I POŻYCZKI

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Kredyty w rachunku bieżącym	7 904	7 067
Kredyty bankowe	12 061	8 394
Pożyczki	1 000	-
Suma kredytów i pożyczek, w tym:	20 965	15 461
- długoterminowe	5 187	6 331
- krótkoterminowe	15 778	9 130

Struktura zapadalności kredytów i pożyczek

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	15 778	9 130
Kredyty i pożyczki długoterminowe	5 187	6 331
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	2 970	2 949
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	1 611	2 194
- płatne powyżej 5 lat	606	1 188
Kredyty i pożyczki razem	20 965	15 461

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2017

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki i wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Kredyt w rachunku bieżącym/ Alior Bank S.A.	3 500	3 039	3,23%	2018-06-19	pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunkach bankowych, zastaw rejestrowy na zapasach o wartości nie niższej niż 3 600 tys. pln, przelew praw z polisy ubezpieczeniowej od ognia i innych zdarzeń losowych
Kredyt inwestycyjny/ Alior Bank S.A.	2 800	1 372	5,07%	2021-11-02	pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunkach prowadzonych w Alior banku, hipoteka umowna na nieruchomości w Stanisławowie Pierwszym do kwoty 9 807 tys. pln, przelew wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości
Kredyt w rachunku bieżącym	1 200	1 105	5,07%	2018-05-18	weksel in blanco zaopatrzonej w deklarację wekslową
Kredyt hipoteczny/ Alior Bank SA	3 000	2 491	5,07%	2023-12-29	pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunkach prowadzonych w Alior banku, hipoteka umowna na nieruchomości w Stanisławowie Pierwszym do kwoty 9 807 tys. pln, przelew wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości
Kredyt inwestycyjny/ Alior Bank S.A.	1 570	1 323	5,07%	2023-08-30	hipoteka na nieruchomości w Stanisławowie Pierwszym do kwoty 2 225 tys. pln, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego
Kredyt nieodnawialny na bieżącą działalność/ Alior Bank S.A.	1 700	301	4,63%	2018-01-02	hipoteka na nieruchomości w Stanisławowie Pierwszym do kwoty 9 807 tys. PLN, przelew wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego
Kredyt inwestycyjny/ Alior Bank S.A.	858	292	6,18%	2022-08-22	pełnomocnictwo do rachunku, zastaw na przedmiocie inwestycji, przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia, przelew wierzytelności (cesja cicha) z tytułu umowy o dofinansowaniu projektu dotacji, blokada rachunku pomocniczego do wysokości dotacji
Alior Bank S.A. kredyt na bieżącą działalność	5 000	4 986	4,39%	2018-06-29	hipoteka na nieruchomości do kwoty 13 750 tys. PLN, potwierdzenie przelewu wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego
Pożyczka od akcjonariusza Emitenta	1 000	1 000	5,12%	45 dni od wypowiedzenia	Brak

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki i wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Kredyt inwestycyjny Alior	4 600	1 119	7,71%	2022-01-31	Hipoteka do wysokości 12 290 tys. pln na prawie użytkowania wieczystego, pełnomocnictwo dla banku do rachunku, potwierdzony przelew wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych na sumę ubezpieczeniową nie niższą niż 3 000 tys. pln, potwierdzony przelew wierzytelności z umowy o udzielenie dotacji, poręczenie APS Energia.
Kredyt w r-ku bieżącym ALIOR	4 000	3 760	4,68%	2018-07-02	Hipoteka do kwoty 15 mln PLN na prawie użytkowania wieczystego., Potwierdzony przelew wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej na sumę ubezpieczenia nie niższą niż 3 mln pln., Poręczenie wg prawa cywilnego APS ENERGIA S.A., Gwarancja de minimis., Pełnomocnictwo do rachunku bieżącego kredytobiorcy
Banks CSOB Faktoring	979	18	4,57%	nieokreślony / 3 m-ce wypowiedze	Poręczenie APS Energia S.A.
Kredyt w rachunku bieżącym	326	109	4,00%	nieokreślony	-
Kredyt samochodowy	68	47	5,00%	2020-07-14	Umowa przeniesienia prawa własności
Pozostałe (karta kredytowa)	65	3	18%	nieokreślony	-
RAZEM		20 965			

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2016

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Alior Bank S.A. /Kredyt w rachunku bieżącym	3 500	2 622	3,63%	2018-06-19	pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunkach bankowych, zastaw rejestrowy na zapasach o wartości nie niższej niż 3 600 tys. pln, przelew praw z polisy ubezpieczeniowej od ognia i innych zdarzeń losowych
Alior Bank S.A. /Kredyt inwestycyjny	2 800	1 721	4,30%	2021-11-02	pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunkach prowadzonych w Alior banku, hipoteka umowna na nieruchomości w Stanisławowie Pierwszym do kwoty 7 257 tys. pln, przelew wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości
mBank/Linia wieloproductowa	2 000	944	2,24%	2017-05-19	weksel in blanco zaopatrzony w deklarację wekslową
Alior Bank SA/ Kredyt hipoteczny	3 000	2 900	4,31%	2023-12-29	pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunkach prowadzonych w Alior banku, hipoteka umowna na nieruchomości w Stanisławowie Pierwszym do kwoty 7 257 tys. pln, przelew wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości
Alior Bank S.A. /Kredyt inwestycyjny	1 570	1 552	4,30%	2023-08-30	hipoteka na nieruchomości w Stanisławowie Pierwszym do kwoty 2 225 tys. pln, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego
Kredyt inwestycyjny Alior	4 600	1 402	7,71%	2022-01-31	Hipoteka do wysokości 12 290 tys. pln na prawie użytkowania wieczystego, pełnomocnictwo dla banku do rachunku, potwierdzony przelew wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych na sumę ubezpieczeniową nie niższą niż 3 000 tys. pln, potwierdzony przelew wierzytelności z umowy o udzielenie dotacji, poręczenie APS Energia.
Kredyt w r-ku bieżącym ALIOR	4 000	3 501	4,68%	2018-07-02	Hipoteka do kwoty 15 mln PLN na prawie użytkowania wieczystego., Potwierdzony przelew wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej na sumę ubezpieczenia nie niższą niż 3 mln pln., Poręczenie wg prawa cywilnego APS ENERGIA S.A., Gwarancja de minimis., Pełnomocnictwo do rachunku bieżącego kredytobiorcy
Banks CSOB Faktoring	982	434	4,57%	nieokreślony / 3 m-ce wypowiedze	Poręczenie APS Energia S.A. do 946 tys. zł
Skofin Bank	102	16	9,21%	2017-07-25	Poręczenie osób fizycznych
Kredyt w rachunku	327	304	4,00%	nieokreślony	-
Kredyt samochodowy	69	63	5,00%	2020-07-14	Umowa przeniesienia prawa własności
Pozostałe (karta kredytowa)	65	2	18,00%	nieokreślony	-
RAZEM		15 461			

Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	31.12.2017		31.12.2016	
	wartość w walucie	wartość w PLN	wartość w walucie	wartość w PLN
PLN	20 789	20 789	14 642	14 642
CZK	1 079	176	5 002	819
EUR	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki razem	X	20 965	X	15 461

Nota 33. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I POZOSTAŁE

Zobowiązania handlowe

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania handlowe		
Wobec jednostek powiązanych	-	-
Wobec jednostek pozostałych	15 084	20 283
Razem	15 084	20 283

Zobowiązania handlowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2017	15 084	12 940	767	411	580	260	126
31.12.2016	20 283	15 843	3 920	520	-	-	-

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	3 409	3 074
Podatek VAT	1 844	1 703
Podatek zryczałtowany u źródła	-	-
Podatek dochodowy od osób fizycznych	309	274
Składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)	1 249	1 096
Pozostałe	7	1
Pozostałe zobowiązania	1 348	1 271
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	1 152	1 048
Inne zobowiązania	196	223
Rozliczenia międzyokresowe bierne	-	-
RAZEM POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	4 757	4 345

Zobowiązania pozostałe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2017	4 757	4 687	-	-	-	-	70
31.12.2016	4 345	4 345	-	-	-	-	-

Zobowiązania handlowe i pozostałe – struktura walutowa

waluta	31.12.2017		31.12.2016	
	w walucie	po przeliczeniu na PLN	w walucie	po przeliczeniu na PLN
PLN	11 587	11 587	18 824	18 824
EUR	125	523	68	303
USD	5	17	9	37
AZN	34	70	34	80
KZT	17 974	191	23 365	297
UAH	-	-	4	1
CZK	15 372	2 509	15 914	2 605
RUB	81 403	4 917	36 502	2 481
TRY	31	27	-	-
Razem	X	19 841	X	24 628

Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto.

	31.12.2017	31.12.2016
Środki trwałe wniesione do Funduszu	-	-
Środki pieniężne	142	86
Zobowiązania z tytułu Funduszu	86	86
Saldo po skompensowaniu	56	-
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	244	222

Zobowiązania warunkowe

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	5 999	5 440
Zobowiązania dotyczące nierozstrzygniętych sporów w władzami podatkowymi	186	218
Razem zobowiązania warunkowe	6 185	5 658

W związku z zamknięciem działalności Filii APS Energia w Kazachstanie, została przeprowadzona kontrola skarbowa w dniu 16 maja 2013 r. Zgodnie z postanowieniem kontroli Filii naliczono zadłużenie wobec budżetu Republiki Kazachstanu z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych na sumę 13 655 tys. tenge oraz zadłużenie z tytułu odsetek w wysokości 3 523 tys. tenge. W dniu 20 marca 2013 r. Sąd pierwszej instancji podtrzymał decyzję organów skarbowych. W dniu 9 października 2013 r. Sąd drugiej instancji utrzymał w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji. APS Energia S.A. nie zgadza się ze stanowiskiem Sądu i uważa, iż jest ono niezgodne z przepisami. W dniu 29 lipca 2014 roku Zarząd APS Energia S.A. uchylił uchwałę w sprawie zakończenia działalności Filii APS Energia S.A. w Kazachstanie i podjął decyzję o wznowieniu jej działalności.

Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń

Wyszczególnienie	Udzielone w walucie	31.12.2017	31.12.2016
gwarancja bankowa Polimex-Mostostal SA	PLN	-	33
gwarancja bankowa dla Aldesa Nowa Energia	PLN	8	8
gwarancja bankowa dla Elektrobudowa SA	PLN	57	57
gwarancja bankowa dla Polimex Opole	PLN	1 901	2 911
gwarancja bankowa dla Mitsubishi Hitachi Power Systems	PLN	-	326
gwarancja bankowa dla Energoatom	EUR	-	487
gwarancja bankowa dla Elemont	PLN	34	-
gwarancja bankowa dla Siemens	PLN	15	-
gwarancja bankowa dla Termomecanica	PLN	30	-
gwarancja bankowa dla Lotos Asphalt Sp. z o.o.	PLN	87	-
gwarancja bankowa Revico S.A.	PLN	174	-
gwarancja bankowa dla PGE Dystrybucja	PLN	11	-
gwarancja bankowa dla KT Kinetics Technology SpA	PLN	140	-
gwarancja bankowa dla Budimex S.A. oraz Técnicas Reunidas S.A.	PLN	972	-
gwarancja bankowa dla PSE S.A.	PLN	8	-
gwarancja należytego wykonania Savex S.A.	PLN	-	50

gwarancja należytego wykonania MHPS EUROPE GMBH	PLN	-	3
gwarancja należytego wykonania Metso Automation Polska Sp. z o.o.	PLN	-	64
gwarancja należytego wykonania umowy Mitsubishi	PLN	195	195
gwarancja należytego wykonania umowy Mitsubishi	PLN	195	195
gwarancja rękojmi Doosan	PLN	61	21
gwarancja rękojmi Rafako	PLN	546	546
gwarancja jakości i rękojmi Instal	PLN	137	137
gwarancja jakości i rękojmi ABB Sp.z o.o	PLN	92	92
gwarancja należytego wykonania umowy Rafako	PLN	179	177
gwarancja należytego wykonania umowy Polimex Mostostal	PLN	318	120
gwarancja rękojmi i jakości Plesmar	PLN	18	18
gwarancja przetargowa ENEA	PLN	91	-
gwarancja bankowa ZRE KATOWICE SA	PLN	95	-
gwarancja bankowa SUMITOMO	PLN	72	-
gwarancja bankowa OOO "Технодом-Томилино"	RUB	563	-
Razem w PLN		5 999	5 440

Nota 34. ZOBOWIĄZANIA DŁUGO I KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	31.12.2017		31.12.2016	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	832	701	830	665
W okresie od 1 do 5 lat	1 505	1 298	1 285	1 067
Powyżej 5 lat	30	29	51	46
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	2 367	2 028	2 166	1 778
Przyszły koszt odsetkowy	339	x	388	x
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	2 028	2 208	1 778	1 778
- krótkoterminowe	-	701	-	665
- długoterminowe	-	1 327	-	1 113

Umowy leasingu finansowego na dzień 31.12.2017 r.

Finansujący	Numer umowy	Wartość początkowa	Wartość początkowa (waluta)	Oznaczenie waluty	Termin zakończenia umowy	Wartość zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego	Warunki przedłużenia umowy lub możliwość zakupu	Ograniczenia wynikające z umowy
PKO Leasing S.A.	B/O/WA/2013/09/0003	80	80	PLN	31.01.2018	19	Możliwość wykupu	brak
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	B/O/WA/2013/12/0088	107	107	PLN	15.03.2018	30	Możliwość wykupu	brak
PKO Leasing S.A.	B/O/WA/2014/02/0077	45	45	PLN	30.04.2018	13	Możliwość wykupu	brak
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	L/O/WA/2014/04/0145	66	66	PLN	30.06.2019	35	Możliwość wykupu	brak
PKO Leasing S.A.	B/O/WA/2015/04/0027	231	231	PLN	15.02.2021	125	Możliwość wykupu	brak
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	L/O/WA/2015/06/0105	71	71	PLN	31.07.2019	38	Możliwość wykupu	brak
PKO Leasing S.A.	B/O/WA/2016/02/0018	44	44	PLN	31.01.2020	25	Możliwość wykupu	brak
PKO Leasing S.A.	L/O/WA/2015/07/0103	43	43	PLN	31.01.2020	24	Możliwość wykupu	brak
PKO Leasing S.A.	B/O/WA/2016/01/0051	60	60	PLN	31.01.2020	36	Możliwość wykupu	brak
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	B/O/WA/2016/01/0052	49	49	PLN	31.03.2020	32	Możliwość wykupu	brak
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	B/O/WA/2016/01/0079	55	55	PLN	31.03.2020	36	Możliwość wykupu	brak

PKO Bankowy Leasing Sp. Z o.o.	L/O/WA/2016/03/0008	70	70	PLN	30.04.2020	41	Możliwość wykupu	brak
MIKROTECH S.A.	L/O/WA/2016/03/0008	203	203	PLN	31.03.2018	40	Możliwość wykupu	brak
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	L/O/WA/2016/04/0131	613	613	PLN	15.06.2019	228	Możliwość wykupu	brak
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	PTL/16/04/06745	55	55	PLN	31.05.2020	38	Możliwość wykupu	brak
PKO Leasing S.A.	L/O/WA/2016/05/0119	70	70	PLN	15.09.2019	30	Możliwość wykupu	brak
PKO Leasing S.A.	L/O/WA/2016/06/0026	67	67	PLN	15.09.2020	44	Możliwość wykupu	brak
PKO Leasing S.A.	B/O/WA/2016/08/0065	72	72	PLN	15.12.2020	56	Możliwość wykupu	brak
PKO Leasing S.A.	B/O/WA/2016/09/0079	82	82	PLN	15.01.2021	64	Możliwość wykupu	brak
PKO Bankowy Leasing S.A.	B/O/WA/2017/01/0021	610	610	PLN	15.10.2021	662	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/2017/02/0032	34	34	PLN	15.03.2019	10	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/2015/04/0144	43	43	PLN	15.09.2018	13	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/2014/09/0040	46	46	PLN	15.03.2018	6	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/2014/05/0028	120	120	PLN	15.04.2018	17	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/2014/05/0130	70	70	PLN	15.02.2019	24	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/2015/02/0116	75	75	PLN	15.03.2019	25	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/2015/04/0145	51	51	PLN	15.11.2018	16	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/2014/11/0072	67	67	PLN	15.11.2019	30	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	L/O/WA/2015/11/0068/001	67	67	PLN	15.11.2019	30	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	L/O/WA/2015/11/0068/002	104	104	PLN	15.04.2018	17	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/2014/05/0085	43	43	PLN	15.04.2020	22	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	L/O/WA/2016/04/0129	71	71	PLN	15.10.2020	40	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/016/10/0071	47	47	PLN	15.12.2020	28	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/016/12/0053	14	14	PLN	15.01.2019	6	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/2017/01/0104	30	30	PLN	15.01.2020	16	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/2017/01/0105	76	76	PLN	15.01.2021	46	Możliwość wykupu	brak
PKO LEASING SA	B/O/WA/2017/01/0106	101	101	PLN	15.08.2021	66	Możliwość wykupu	brak
Razem						2 028		

Przedmioty leasingu na dzień 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów				Razem
	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	
CITROEN BERLINGO	-	-	9	-	9
CITROEN C5	-	-	21	-	21
CITROEN C4	-	-	16	-	16
CITROEN C4	-	-	16	-	16
CITROEN BERLINGO VAN	-	-	20	-	20
SUZUKI	-	-	35	-	35
OPEL INSIGNIA	-	-	40	-	40
CITROEN BERLINGO	-	-	26	-	26
CITROEN BERLINGO	-	-	26	-	26
CITROEN C4 PICASSO	-	-	41	-	41
KIA SOUL	-	-	39	-	39
KIA CEED	-	-	35	-	35
WÓZEK WIDŁOWY STILL	-	-	58	-	58
CITROEN C4	-	-	42	-	42
CITROEN JUMPY	-	-	50	-	50
SKODA OCTAVIA	-	-	64	-	64
KIA OPTIMA	-	-	75	-	75
BMW X5	-	-	329	-	329
BMW X5	-	-	329	-	329
SPRZĘT SIECIOWY AKTYWNY-PASYWNY	-	112	-	-	112
MEBLE I WYPOSAŻENIE PRODUKCJI	-	-	-	52	52
SERWER POWER EDGE R730	-	20	-	-	20
AGREGAT PRĄDOTWÓRCZY	-	210	-	-	210
MEBLE BIUROWE	-	-	-	446	446
DACIA LOGAN LODGY	-	-	14	-	14
HONDA	-	-	36	-	36
DACIA LODGY	-	-	19	-	19
MITSUBISHI ASX	-	-	39	-	39
MITSUBISHI ASX	-	-	39	-	39
CRAFTER	-	-	31	-	31
DACIA DUSTER	-	-	14	-	14
MITSUBISHI	-	-	54	-	54
DACIA DUSTER	-	-	38	-	38
DACIA LOGAN	-	-	9	-	9
DACIA DUSTER	-	-	19	-	19
TRAFIC	-	-	48	-	48
Honda HR-V	-	-	94	-	94
Wartość bilansowa netto przedmiotów leasingu	-	342	1 725	498	2 565

Nota 35. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW

	31.12.2017	31.12.2016
Dotacje	2 961	1 873
Dotacja POIG 1441 (dla APS Energia S.A.)	13	61
Dotacja Go Global (dla APS Energia S.A.)	-	41
POIR.02.01_Laboratorium	1 312	-
Dotacja Mazowsze 1514 (dla ENAP S.A.)	1 636	1 771

Przychody przyszłych okresów	3	82
Umowy budowlane	-	82
Pozostałe	3	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	2 964	1 955
- długoterminowe	2 679	1 649
- krótkoterminowe	285	306

Wyszczególnienie	Data otrzymania dofinansowania	Wartość dofinansowania	Kwota pozostała do rozliczenia	Data zakończenia rozliczenia dofinansowania
Dotacja POIG 1441 (dotacja dla APS Energia S.A.) od PARP	23.09.2010	1 073	13	2021 rok
Dotacja w ramach POIR 02.01.	29.03.2017	716	666	2056 rok
Dotacja w ramach POIR 02.01.	16.12.2017	162	142	2026 rok
Dotacja w ramach POIR 02.01.	19.12.2017	536	504	2023 rok
Dotacja Mazowsze 1514 (dla Enap SA)	22.06.2011	2 401	1 636	2052 rok
Dotacje		4 888	2 961	

Nota 36. REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

	31.12.2017	31.12.2016
Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	299	251
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	752	634
Rezerwy na pozostałe świadczenia	509	357
Razem, w tym:	1 560	1 242
- długoterminowe	285	230
- krótkoterminowe	1 275	1 012

Zmiana stanu rezerw na świadczenia emerytalne i podobne

	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	Rezerwy na nagrody jubileuszowe	Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	Rezerwy na pozostałe świadczenia pracownicze
Stan na dzień 01.01.2017	251	-	634	357
Utworzenie rezerwy	114	-	479	510
Koszty wypłaconych świadczeń	4	-	344	321
Rozwiązanie rezerwy	62	-	-	-
Różnice kursowe	-	-	-17	-37
Stan na dzień 31.12.2017, w tym:	299	-	752	509
- długoterminowe	285	-	-	-
- krótkoterminowe	14	-	752	509
Stan na dzień 01.01.2016	213	-	469	115
Utworzenie rezerwy	99	-	552	357
Koszty wypłaconych świadczeń	-	-	340	139

Rozwiązanie rezerwy	61	-	71	-
Różnice kursowe	-	-	24	24
Stan na dzień 31.12.2016, w tym:	251	-	634	357
- długoterminowe	230	-	-	-
- krótkoterminowe	21	-	634	357

Grupa wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Stopa dyskontowa (%)	3,20	3,60
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50	2,50
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	5,00	5,00

Analiza wrażliwości

Poniższa analiza została przygotowana przez Aktuariusza i zaprezentowana w raporcie z kalkulacji rezerw na świadczenia pracownicze w jednostce dominującej. W przypadku spółek zależnych Zarząd jednostki dominującej podjął decyzję o nie ujawnianiu pozostałych informacji wynikających z MSR 19, które wymagałyby ponownego przeliczenia rezerw na świadczenia przez Aktuariusza. Koszt jest niewspółmierny do pozyskanych danych z uwagi na nieistotność tych zobowiązań.

Wyniki kalkulacji przy zmienionych podstawowych założeniach aktuarialnych: stopy wzrostu wynagrodzeń oraz stopy dyskonta finansowego

		<u>Saldo początkowe zobowiązania (wielkość rezerwy)</u>			
		<u>Odprawy emerytalne i rentowe</u>			
<u>Stopa wzrostu wynagrodzeń</u>	<u>Stopa dyskonta finansowego</u>	<u>Ogółem</u>	<u>W tym długoterminowe</u>	<u>W tym krótkoterminowe</u>	
bazowa	bazowa	215	204	11	
Bazowa + 0,5%	bazowa	230	219	11	
Bazowa – 0,5%	bazowa	201	190	11	
bazowa	Bazowa + 0,5%	199	188	11	
bazowa	Bazowa – 0,5%	231	220	11	

		<u>Prognozowane koszty bieżącego zatrudnienia oraz koszty odsetek w okresie</u>		
<u>Stopa wzrostu wynagrodzeń</u>	<u>Stopa dyskonta finansowego</u>	<u>Ogółem</u>	<u>Koszty bieżącego zatrudnienia</u>	<u>Koszty odsetek</u>
bazowa	bazowa	39	34	5
Bazowa + 0,5%	bazowa	42	35	7
Bazowa – 0,5%	bazowa	36	30	6
bazowa	Bazowa + 0,5%	37	30	7
bazowa	Bazowa – 0,5%	41	35	6

Zmiany w stanie zobowiązań oraz odniesienia w rachunku zysków i strat lub bezpośrednio w kapitale własnym z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych w okresie 01.01.2017 – 31.12.2017

Zmiany w stanie zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych	Odprawy emerytalno - rentowe
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu sprawozdawczego	185
Koszty bieżącego zatrudnienia	28
Koszty odsetek	6
Koszty przeszłego zatrudnienia (wpływ zmiany wieku emerytalnego)	-
Wyłacone świadczenia	-4
(Zyski) / straty aktuarialne (korekta założeń ex post)	-14
(Zyski) / straty aktuarialne (zmiana założeń demograficznych)	2
(Zyski) / straty aktuarialne (zmiana założeń finansowych)	12
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego	215

Nota 37. POZOSTAŁE REZERWY

Zmiana stanu rezerw

Wyszczególnienie	Rezerwa na badanie sprawozdania finansowego		Inne rezerwy	Ogółem
	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Rezerwa na badanie sprawozdania finansowego		
Stan na dzień 01.01.2017	736	56	159	951
Utworzone w ciągu roku obrotowego	244	76	16	336
Wykorzystane	455	79	94	628
Rozwiązane	9	-	42	51
Korekta z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2017, w tym:	516	53	39	608
- długoterminowe	197	-	-	197
- krótkoterminowe	319	53	39	411
Stan na dzień 01.01.2016	950	56	98	1 104
Utworzone w ciągu roku obrotowego	340	81	64	485
Wykorzystane	544	81	3	628
Rozwiązane	10	-	-	10
Korekta z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2016, w tym:	736	56	159	951
- długoterminowe	272	-	-	272
- krótkoterminowe	464	56	159	679

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Grupa tworzy rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych produktów sprzedanych w ciągu ostatnich 3 lat obrotowych w oparciu o poziom napraw gwarancyjnych odnotowanych w latach ubiegłych. Przewiduje się, że większość tych kosztów zostanie poniesiona w następnym roku obrotowym, a ich całość w ciągu 3 lat od dnia bilansowego. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne oparte zostały na bieżących poziomach sprzedaży i 3 letnim okresie gwarancyjnym na wszystkie sprzedane produkty.

Nota 38. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Spółki należące do Grupy Kapitałowej APS Energia z tytułu prowadzonej działalności narażone są na następujące typy ryzyka finansowego:

- ryzyko płynności,
- ryzyko rynkowe, w tym: ryzyko stopy procentowej; ryzyko walutowe; ryzyko cenowe;
- ryzyko kredytowe.

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa dopuszcza zawieranie również transakcji z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe) oraz walutowe kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych, w tym kredytów bankowych i zobowiązań z tytułu leasingu. Dotychczas całość kosztów oprocentowania oparte było na zobowiązaniach o oprocentowaniu zmiennym. Grupa nie dokonywała zabezpieczenia planowanych transakcji, w zakresie zabezpieczenia przed ryzykiem zmiany stóp procentowych, przy zastosowaniu pochodnych instrumentów zabezpieczających. Ryzyko w odniesieniu do wartości kredytów bankowych oraz zobowiązań leasingowych nie zagraża bieżącej działalności Grupy.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej). Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny Grupy.

Klasy instrumentów finansowych 2017 r.	W PLN		Analiza wrażliwości na ryzyko stóp procentowych na 31 grudnia 2017 roku	
	Wartość w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR +1%	WIBOR - 1%
Środki pieniężne	3 659	3 642	36	-36
Lokaty i depozyty	1 400	1 400	14	-14
Pożyczki udzielone	20	20	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	20 965	20 965	210	-210
Zmiana zysku brutto			260	-260

Klasy instrumentów finansowych 2016 r.	W PLN		Analiza wrażliwości na ryzyko stóp procentowych na 31 grudnia 2016 roku	
	Wartość w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR +1%	WIBOR - 1%
Środki pieniężne	2 119	2 065	21	-21
Lokaty i depozyty	-	-	-	-
Pożyczki udzielone	20	20	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	15 461	15 461	155	-155
Zmiana zysku brutto			176	-176

Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Około 60% zawartych przez Grupę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych niż waluta sprawozdawcza jednostki operacyjnej dokonującej sprzedaży, podczas gdy ponad 90% kosztów dostaw wyrażonych jest w tejże walucie sprawozdawczej.

Ryzyko walutowe ograniczono poprzez płatności zaliczkowe na poczet części dostaw oraz poprzez zapisy w umowach, korygujące cenę w przypadku bardziej istotnych wahań kursowych. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto (w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych) na racjonalnie możliwe wahania kursu EUR, RUB, USD i KZT w stosunku do PLN przy założeniu niezmienności innych czynników.

Klasy instrumentów finansowych 2017 r.	W PLN	W PLN	Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2017 roku							
	Wartość w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN +5%	EUR/PLN - 5%	USD/PLN +5%	USD/PLN - 5%	RUB/PLN +5%	RUB/PLN - 5%	KZT/PLN +5%	KZT/PLN - 5%
Należności z tytułu dostaw i usług	26 174	11 614	1	-1	-	-	500	-500	25	-25
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 059	2 986	30	-30	1	-1	54	-54	6	-6
Pozostałe należności finansowe	674	318	-	-	-	-	10	-10	2	-2
Pozostałe aktywa finansowe	412	384	-	-	-	-	19	-19	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	20 965	176	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	15 084	6 549	26	-26	1	-1	185	-185	7	-7
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 028	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmiana zysku brutto			57	-57	2	-2	768	-768	40	-40

Klasy instrumentów finansowych 2016 r.	W PLN	W PLN	Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2016 roku							
	Wartość w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN +5%	EUR/PLN - 5%	USD/PLN +5%	USD/PLN - 5%	RUB/PLN +5%	RUB/PLN - 5%	KZT/PLN +5%	KZT/PLN - 5%
Należności z tytułu dostaw i usług	30 547	12 093	104	-104	-	-	380	-380	29	-29
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 119	1 907	12	-12	1	-1	55	-55	9	-9
Pozostałe należności finansowe	2 461	179	-	-	-	-	3	-3	3	-3
Pozostałe aktywa finansowe	625	570	-	-	-	-	28	-28	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	15 461	819	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	20 283	3 904	15	-15	2	-2	44	-44	13	-13
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 778	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmiana zysku brutto			131	-131	3	-3	510	-510	54	-54

Ryzyko cen towarów

Działalność Grupy związana z obrotem towarowym ma bardzo ograniczony wpływ na wyniki. Podstawowym towarem oferowanym przez Grupę są baterie i kable – towary komplementarne w stosunku do wyrobów własnych. Z uwagi na stosunkowo dużą skalę zakupów Grupa posiada dobrą pozycję negocjacyjną w trakcie ustalania cen nabycia z dostawcami.

Ryzyko kredytowe

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o zwykle dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne. W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego oraz umowy najmu.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz na dzień 31 grudnia 2016 r. wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

	Na żądanie	Poniż. 1 roku	Od 1 roku do 3 lat	Od 3 do 5 lat	Pow. 5 lat
31 grudnia 2017 roku					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	15 778	2 970	1 611	606
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	-	701	826	472	29
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	19 841	-	-	-
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-
31 grudnia 2016 roku					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	9 130	2 949	2 194	1 188
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	-	666	777	289	46
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	24 628	-	-	-
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-

Nota 39. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość księgowa następujących aktywów oraz zobowiązań finansowych stanowi racjonalne przybliżenie ich wartości godziwych:

- należności oraz zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- należności oraz zobowiązania z tytułu dostaw i usług,

Wartości bilansowa w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i wartość godziwa poszczególnych kategorii i klas instrumentów finansowych

KATEGORIE I KLASY AKTYWÓW FINANSOWYCH	Stan na 31.12.2017 r.			Stan na 31.12.2016 r.		
	Część	Część	Razem	Część	Część	Razem
	długoterminowa	krótkoterminowa		długoterminowa	krótkoterminowa	
1. Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	-	-	-	-	-	-
2. Pożyczki i należności własne	322	31 997	32 319	354	35 398	35 752
- należności z tytułu dostaw i usług	276	25 898	26 174	303	30 244	30 547
- pożyczki udzielone	-	20	20	-	20	20
- pozostałe należności	-	674	674	-	2 461	2 461
- pozostałe aktywa finansowe	46	346	392	51	554	605
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	5 059	5 059	-	2 119	2 119
3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-	-	-	-
4. Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-	-
5. Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	-	-	-	-	-	-

KATEGORIE I KLASY ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH	Stan na 31.12.2017 r.			Stan na 31.12.2016 r.		
	Część	Część	Razem	Część	Część	Razem
	długoterminowa	krótkoterminowa		długoterminowa	krótkoterminowa	
1. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy przeznaczone do obrotu	-	-	-	-	-	-
- pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
2. Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	5 187	30 862	36 049	6 331	29 413	35 744
- oprocentowane kredyty i pożyczki	5 187	15 778	20 965	6 331	9 130	15 461
- wyemitowane obligacje	-	-	-	-	-	-
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	15 084	15 084	-	20 283	20 283
3. Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	1 327	701	2 028	1 113	665	1 778
- zobowiązania z tytułu leasingu	1 327	701	2 028	1 113	665	1 778

Wpływ poszczególnych kategorii instrumentów finansowych na przychody i koszty finansowe

2017	Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Razem
	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży					
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	-	-	109	-1 028	-919
Różnice kursowe	-	-	-	-185	-	-185
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-1 039	-	-1 039
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	-	1 378	-	1 378
Ogółem zyski (straty)	-	-	-	263	-1 028	-765

2016	Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Razem
	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży					
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	-	-	94	-866	-772
Różnice kursowe	-	-	-	6	-	6
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-843	-	-843
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	-	609	-	609
Zysk (strata) ze zbycia	23	-	-	-	-	23
Ogółem zyski (straty)	23	-	-	-134	-866	-977

Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

1. Pożyczki i należności własne

Należności z tytułu dostaw i usług

Głównym składnikiem należności handlowych są należności wykazywane przez spółkę APS Energia SA i APS RUS. Na dzień 31 grudnia 2017 roku udział trzech największych kontrahentów Grupy Kapitałowej APS Energia wyniósł około 45% salda tej pozycji.

Dodatkowe informacje dotyczące należności handlowych zostały zaprezentowane w nocie 21 niniejszego sprawozdania finansowego.

Depozyty bankowe

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa wykazuje jako pozostałe aktywa finansowe, depozyty bankowe stanowiące zabezpieczenia pod kontrakty w kwocie 392 tys. zł (długoterminowe w wysokości 46 tys. zł, krótkoterminowe w wysokości 346 tys. zł.)

2. Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu:

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Głównym składnikiem zobowiązań handlowych są zobowiązania wykazywane przez spółkę APS Energia SA oraz APS RUS. Na dzień 31 grudnia 2017 roku udział trzech największych kontrahentów Grupy Kapitałowej APS Energia wyniósł około 23% salda tej pozycji.

Dodatkowe informacje dotyczące zobowiązań handlowych zostały zaprezentowane w nocie 33 niniejszego sprawozdania finansowego.

Kredyty bankowe

W ramach zaprezentowanych poniżej kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa APS Energia wykazuje między innymi:

- Kredyty w rachunkach bieżących na kwotę 8 013 tys. zł,
- Kredyty inwestycyjne na kwotę 4 106 tys. zł,
- Kredyt hipoteczny 2 491 tys. zł,
- Kredyty na bieżącą działalność 5 287 tys. zł,
- pożyczka od akcjonariusza Emitenta 1 000 tys. zł
- pozostałe 68 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała limity kredytowe w rachunkach bieżących o wartości 8 700 tys. zł. Termin spłaty przyznanych linii kredytowych przypada na czerwiec i grudzień 2018 roku. Wartość pozostających do dyspozycji limitów kredytowych w rachunku bieżącym istotnych spółek Grupy Kapitałowej APS Energia wyniosła 796 tysięcy złotych.

Dodatkowe informacje dotyczące kredytów bankowych zostały zaprezentowane w nocie 32 niniejszego sprawozdania finansowego.

Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe spłat.

2017	< 1 roku	1-3 lat	3-5 lat	> 5 lat	Ogółem
Oprocentowanie stałe					
Oprocentowanie zmienne					
Aktywa gotówkowe na rachunkach bankowych	5 042	-	-	-	5 042

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	701	826	472	29	2 028
Pożyczka	1 000	-	-	-	1 000
Kredyty bankowe	14 778	2 970	1 611	606	19 965

2016	< 1 roku	1-3 lat	3-5 lat	> 5 lat	Ogółem
Oprocentowanie stałe					
Oprocentowanie zmienne					
Aktywa gotówkowe na rachunkach bankowych	2 119	-	-	-	2 119
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	666	777	289	46	1 778
Kredyty bankowe	9 130	2 949	2 194	1 188	15 461

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

Nota 40. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Grupy stanowią, by wskaźnik ten mieścił się w przedziale 20% - 35%. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	31.12.2017	31.12.2016
Oprocentowane kredyty i pożyczki	20 965	15 461
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 028	1 778
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 059	2 119
Zadłużenie netto	17 934	15 120
Kapitał razem	40 080	43 951
Kapitał i zadłużenie netto	58 014	59 071
Wskaźnik dźwigni	31%	26%

Nota 41. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

W 2017 roku Grupa nie prowadziła programów świadczeń pracowniczych.

Nota 42. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

Wykaz podmiotów powiązanych z Grupą ustalony stosownie do postanowień MSR 24 przedstawia się następująco:

- Dom Maklerski Navigator S.A. — powiązanie osobowe przez osobę Dariusza Tenderendę
- Piotr Szewczyk – Prezes Zarządu, Akcjonariusz Emitenta
- Paweł Szumowski – Wiceprezes Zarządu, Akcjonariusz Emitenta
- Antoni Dmowski – Konsultant naukowy, Akcjonariusz Emitenta
- Dariusz Tenderenda – Przewodniczący Rady Nadzorczej Emitenta
- Agata Klimek-Cortinovic – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Tomasz Szewczyk – Członek Rady Nadzorczej
- Artur Sieradzki – Sekretarz Rady Nadzorczej, Akcjonariusz Emitenta
- Henryk Malesa Marian – Członek Rady Nadzorczej
- Michał Maszkiewicz – członek kluczowego personelu kierowniczego Emitenta, Członek Zarządu jednostki zależnej ENAP S.A., Akcjonariusz Emitenta
- Dariusz Drabiuk – członek kluczowego personelu kierowniczego Emitenta, Prezes Zarządu jednostki zależnej ENAP S.A., Akcjonariusz Emitenta
- Tomasz Jagiełło – członek kluczowego personelu kierowniczego, Członek Zarządu jednostki zależnej ENAP S.A., Akcjonariusz Emitenta

Transakcje między jednostką dominującą a jej jednostkami zależnymi będącymi stronami powiązanymi jednostki dominującej zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notcie. Szczegółowe informacje o transakcjach między Grupą a pozostałymi stronami powiązanymi przedstawiono poniżej.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzednie lata obrotowe:

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	w tym przeterminowane	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	w tym zaległe, po upływie terminu płatności
Zarządy Spółek Grupy:						
2017	-	-	-	-	-	-
2016	-	-	4	-	-	-
Transakcje z udziałem innych członków kluczowego personelu kierowniczego						
2017	-	-	-	-	-	-
2016	-	-	-	-	-	-
Transakcje z udziałem innych podmiotów powiązanych						
2017	-	-	-	-	1 000	-
2016	-	-	-	-	-	-

Zobowiązanie wykazane w kwocie 1 mln zł stanowi pożyczka zaciągnięta od Akcjonariusza Spółki zgodnie z umową z dnia 22 listopada 2017 roku APS Energia S.A. Koszty finansowe z tytułu zaciągniętej pożyczki wyniosły 18 tys. zł.

Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

Nierozliczone salda należności i zobowiązań zazwyczaj regulowane są w środkach pieniężnych.

Nie wystąpiły odpisy aktualizujące należności od pozostałych podmiotów powiązanych oraz w związku z tym nie ujęto kosztów dotyczących należności nieściągalnych i wątpliwych należnych od podmiotów powiązanych.

Nie wystąpiły zobowiązania warunkowe dotyczące podmiotów powiązanych z Grupą.

Wynagrodzenie wypłacone lub należne Członkom Zarządu i kadrze kierowniczej Grupy

Świadczenia wypłacane Członkom Zarządu

	2017	2016
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	1 087	986
Razem	1 087	986

Świadczenia wypłacane lub należne pozostałym członkom kluczowego personelu kierowniczego, Rady Nadzorczej oraz innym podmiotom powiązanym

	2017	2016
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	298	275
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	-	-
Razem	298	275

Nota 43. WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU I KADRY KIEROWNICZEJ

	2017	2016
Wynagrodzenia Członków Zarządu		
Wynagrodzenia Członków Zarządu Jednostki dominującej	581	478
Wynagrodzenia Członków Zarządu jednostki zależnej ENAP S.A.	506	508
Wynagrodzenia pozostałej kadry kierowniczej		
Wynagrodzenia pozostałej kadry kierowniczej Jednostki dominującej	298	275
Wynagrodzenia pozostałej kadry kierowniczej pozostałych jednostek grupy	-	-

Nota 44. ZATRUDNIENIE

Przeciętne zatrudnienie

	2017	2016
Zarząd	8	8
Administracja	53	43
Dział sprzedaży	53	48
Pion produkcji	211	219
Pozostali	18	14
RAZEM	343	332

Rotacja zatrudnienia	2017	2016
Liczba pracowników przyjętych	68	55
Liczba pracowników zwolnionych	57	67
RAZEM	11	-12

Nota 45. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa nie posiadała umów leasingu operacyjnego.

Nota 46. SPRAWY SĄDOWE

Sprawy sądowe egzekucyjne i administracyjne, toczące się z udziałem jednostki dominującej, w przeważającej mierze nie mają ani nie miały w niedawnej przeszłości istotnego wpływu na jego sytuację finansową lub rentowność bądź sytuację finansową lub rentowność jednostki dominującej. Należy przy tym podkreślić, że ogólna liczba tych spraw, biorąc pod uwagę rozmiary prowadzonej przez jednostkę dominującą działalności, jest stosunkowo niewielka. Ponadto nie toczyły się ani nie toczą z udziałem jednostki dominującej jakiegokolwiek postępowania arbitrażowe.

Sprawy, które potencjalnie mogły lub mogą mieć wpływ na sytuację finansową Emitenta:

Sprawa przeciwko osobie fizycznej - w dniu 19 lipca 2013 r. został złożony wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, celem wyegzekwowania należności głównej w wysokości 52 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 15 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty, kwoty 4 tys. zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz tytułem postępowania klauzulowego. W toku postępowania zostały zajęte rachunki bankowe, jednak brak na nich środków pieniężnych. Komornik kilkakrotnie dokonywał czynności terenowych jednak nie zastał dłużnika w miejscu jego zameldowania. Dłużnik pozostaje w stosunku zatrudnienia jednak jego wynagrodzenie jest minimalne i nie podlega zajęciu. W toku postępowania udało się ustalić, że dłużnik jest właścicielem nieruchomości oraz współwłaścicielem nieruchomości. Obie nieruchomości obciążone są hipoteką. Aktualnie trudno przewidzieć jak zakończy się niniejsze postępowanie. Należy jednak mieć na uwadze, że przeciwko dłużnikowi toczą się trzy inne postępowania i w żadnym z nich do tej pory nie udało się wyegzekwować chociażby części należności.

Sprawa przeciwko Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy ELEKTROSERW Piotr Imieliński Sp. k. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej - w dniu 10 grudnia 2013 r. został złożony wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego celem wyegzekwowania należności głównej w wysokości 54 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 4 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty. W toku postępowania została wyegzekwowana należność w wysokości 24 tys. zł. Została wszczęta egzekucja z nieruchomości należącej do dłużnika jednak postanowieniem z dnia 26 października 2015 roku komornik umorzył postępowanie. W dniu 3 grudnia 2015 roku do komornika zostało skierowane pismo z wnioskiem o ponowne poszukiwanie majątku dłużnika, komornik podjął czynności z tym związane. W dniu 19 maja 2016r. nastąpił wpis hipoteki przymusowej do księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości dłużnika, hipoteki zabezpieczającej wierzytelność Spółki do kwoty 59 tys. Istnieje także możliwość wszczęcia ponownej egzekucji z nieruchomości dłużnika i w sytuacji, gdy nie zostanie ona sprzedana Spółka będzie miała możliwość jej przejęcia. W dniu 26 lipca 2016r. Spółka otrzymała zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z nieruchomości z wniosku innego wierzyciela. Wnioskiem z dnia 10 stycznia 2017 roku wniesiono o przyłączenie do egzekucji z nieruchomości i przekazanie sprawy do właściwego komornika, jednak komornik prowadzący egzekucję z nieruchomości poinformował, że zostanie ona umorzona z uwagi na okoliczność braku wniosku o opis i oszacowanie złożonego przez wierzyciela.

Sprawa przeciwko osobie fizycznej - w dniu 9 września 2013 r. został złożony wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, celem wyegzekwowania należności głównej w wysokości 29 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 26 tys. zł od dnia 5 września 2010 r. do dnia zapłaty i od kwoty 4 tys. zł od dnia 1 marca 2013 r. do dnia zapłaty, kwoty 3 tys. zł tytułem zwrotu kosztów procesu. W toku postępowania komornik sądowy zajął rachunki bankowe oraz wierzytelności należne dłużnikowi od Urzędu Skarbowego Łódź – Bałuty. Zapytanie skierowane do Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców wykazało, że dłużnik posiada samochód osobowy (Fiat 126p) oraz dostawczy (DAF) jednak ich wartość jest niewielka. Wnioskiem z dnia 20 maja 2014 r.

wierzyciel wniósł o przyłączenie do egzekucji z nieruchomości położonej we Władystawowie, jednak w związku z przekazaniem akt sprawy komorniczej do sądu w sprawie przywrócenia terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty będącego podstawą niniejszej egzekucji, wskazanemu wnioskowi nie został nadany dalszy bieg. Obecnie w związku z wydanym w dniu 28 września 2016 r. wyrokiem, o którym mowa powyżej, akta sprawy egzekucyjnej zostały przekazane do Komornika w związku ze złożonym w 2014 r. wnioskiem Spółki o przyłączenie do toczącej się egzekucji z nieruchomości dłużnika. Nieruchomość została sprzedana. Istnieją duże szanse na chociażby częściowe zaspokojenie wierzytelności Spółki.

Sprawa z powództwa Hotelu Warszawianka Centrum Kongresowe Sp. z o.o. – pozwem z dnia 19 maja 2016 roku Hotel dochodzi kwoty 82 tys. zł wraz z ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty. Powód dochodzi roszczeń w wyniku poniesionej straty (zniszczenie mienia), do której doszło podczas spotkania firmowego. W dniu 20 września 2017 roku na rozprawie przed Sądem Okręgowym w Warszawie między stronami została zawarta ugoda, na mocy której APS Energia S.A. zobowiązała się zapłacić na rzecz Hotelu kwotę 40 tys. zł oraz zobowiązała się do korzystania z usług Hotelu w sposób określony w ugodzie, a w przypadku niekorzystania, do zapłaty kwoty 42 tys. zł do dnia 30 lipca 2019 roku. Sąd postanowieniem z dnia 20 września 2017 roku umorzył postępowanie.

Sprawy, które potencjalnie mogły lub mogą mieć wpływ na sytuację finansową jednostki zależnej od Emitenta:

W dniu 13 marca 2017 r. do Spółki ENAP S.A. wpłynęło pismo z Sądu Rejonowego w Koźlicach zawiadamiające o wyznaczeniu na dzień 10 kwietnia 2017 r. posiedzenia Sądu w związku wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej, skierowanym przez bliskich byłego pracownika Spółki ENAP S.A.. Podstawą roszczeń była śmierć osoby bliskiej w dniu 27 lutego 2014 r. na skutek wypadku przy pracy ze skutkiem śmiertelnym, wykonywanej w ENAP S.A. Spółka w okresie zajścia rzeczonoego wypadku była ubezpieczona z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w ERGO HESTIA S.A. W ocenie Zarządu ENAPS S.A. kwestia roszczeń powstałych na gruncie wspomnianego wypadku przy pracy powinna być przedmiotem uzgodnień lub sporów bezpośrednio między poszkodowanymi a Ubezpieczycielem.

Nota 47. ROZLICZENIA PODATKOWE

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

W związku z zamknięciem działalności Filii APS Energia w Kazachstanie, została przeprowadzona kontrola skarbowa w dniu 16 maja 2013 r. Zgodnie z postanowieniem kontroli Filii naliczono zadłużenie wobec budżetu Republiki Kazachstanu z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych na sumę 13 655 137 tenge oraz zadłużenie z tytułu odsetek w wysokości 3 522 745 tenge. W dniu 20 marca 2013 r. Sąd pierwszej instancji podtrzymał decyzję organów skarbowych. W dniu 9 października 2013 r. Sąd drugiej instancji utrzymał w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji. APS Energia S.A. nie zgadza się ze stanowiskiem Sądu i uważa, iż jest ono niezgodne z przepisami. W dniu 29 lipca 2014 roku Zarząd APS Energia S.A. uchylił uchwałę w sprawie zakończenia działalności Filii APS Energia S.A. w Kazachstanie i podjął decyzję o wznowieniu jej działalności.

Nota 48. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

Otrzymanie przez Emitenta koncesji MSWiA na wytwarzanie i obrót wyrobami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji udzieliło koncesji spółce APS Energia S.A. na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu wyrobami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym od dnia 2 stycznia 2018 r. Koncesja została udzielona na okres 50 lat. Otrzymanie koncesji pozwoli Emitentowi na sprzedaż urządzeń zasilania gwarantowanego dla sektora wojskowego i pozostałych służb mundurowych.

Zawarcie przez spółkę zależną ENAP S.A. umowy na wykonanie prac branży AKPiA i DSC

W dniu 22 marca 2018 r. Zarząd APS Energia S.A. otrzymał informację o zawarciu umowy pomiędzy spółką zależną Emitenta ENAP S.A. a Polimex Energetyka S.A. na kompleksowe wykonanie prac branży AKPiA i DCS (odpowiednio: aparatura kontrolno-pomiarowa i automatyka oraz rozproszony system sterowania) w ramach realizowanego przez Wykonawcę projektu budowy instalacji odsiarczania spalin, w tym: zaprojektowanie, dostawy, montaż, implementacja algorytmów sterowania i komunikacja z istniejącym systemem DCS, oprogramowanie i uruchomienie systemu DCS, wykonanie badań pomiarów i prób, udział w rozruchu instalacji, opracowanie dokumentacji jakościowej i podwykonawczej.

Wynagrodzenie ENAP z tytułu realizacji Umowy jest rzędu 5,5 mln zł netto. Zakończenie realizacji prac planowane jest na początek 2019 r., przy czym Umowa wskazuje warunki przedłużenia terminu jej realizacji. Umowa przewiduje kary umowne za opóźnienia, przy czym łączna ich wysokość nie może przekroczyć 10% wynagrodzenia umownego brutto. Pozostałe warunki Umowy nie odbiegają istotnie od warunków powszechnie stosowanych dla tego typu umów.

Nota 49. SPRAWOZDANIE FINANSOWE SKORYGOWANE WSKAŹNIKIEM INFLACJI

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w walucie funkcjonalnej gospodarki nie ogarniętej hiperinflacją.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU

DATA	IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
30 marca 2018 r	Piotr Szewczyk	Prezes Zarządu	
30 marca 2018 r	Paweł Szumowski	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

DATA	IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
30 marca 2018 r	Jolanta Murawska	Główna Księgowa	

II. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO I JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Zarząd APS Energia S.A. oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej APS Energia sporządzone na dzień 31 grudnia 2017 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej APS Energia oraz jej wyniki finansowe.

Zarząd APS Energia S.A. oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej APS Energia zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej APS, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU

DATA	IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
30 marca 2018 r	Piotr Szewczyk	Prezes Zarządu	
30 marca 2018 r	Paweł Szumowski	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

DATA	IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
30 marca 2018 r	Jolanta Murawska	Główna Księgowa	

III. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU W SPRAWIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Zarząd APS Energia S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej APS Energia sporządzonego na dzień 31 grudnia 2017 roku, został wybrany zgodnie z przepisami prawa.

Podmiot ten oraz biegli rewidenci, dokonujący badania tego sprawozdania, spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU

DATA	IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
30 marca 2018 r.	Piotr Szewczyk	Prezes Zarządu	
30 marca 2018 r.	Paweł Szumowski	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

DATA	IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
30 marca 2018 r.	Jolanta Murawska	Główna Księgowa	